

Nederlandse eisers winnen rechtszaak

Rechter verbiedt kalimijnen afvalzout te lozen op Rijn

(van onze binnenlandredactie)

RIJSWIJK - De Administratieve Rechtbank in Straatsburg heeft de lozingsvergunning van de Franse kalimijnen op de Rijn vernietigd. Hierdoor zullen de kalimijnen in de Elzas geen afvalzout meer in de Rijn mogen lozen. Dit heeft de Vereniging van Waterleidingbedrijven in Nederland (Vewin) gisteren meegedeeld. De waterleidingbedrijven en enkele andere belanghebbenden hadden vier jaar geleden bij de Franse rechter een bezwaarschrift ingediend tegen de lozingsvergunning, die de Kalimijnen in 1985 van de prefect van Haut-Rhin had gekregen.

De rechtbank vernietigde de vergunning van de Franse prefect op grond van de overweging, dat de gevolgde procedure om de lozingsinstallatie te mogen gebruiken niet voldeed aan de desbetreffende wet van 19 juli 1976. Voorts werd de vereiste milieu-effect rapportage als „niet voldoende” geoordeeld. De Kalimijnen hadden namelijk geen rekening gehouden met de belangen van de drinkwatervoorziening aan de benedenstroom van de Rijn.

De Nederlandse procespar-

tijen — naast de Vewin procedeerden eveneens de Samenwerkende Rijn- en Maaswaterleidingbedrijven (Riwa), de Watersportmaatschappij Rijn- en Kennemerland, de Stichting Reinwater, de provincie Noord-Holland, de gemeente Amsterdam, de hoogheemraadschappen van Delfland, Rijnland en Schieland en het Zuiveringschap Rivierenland — zijn uiteraard zeer verheugd met de uitspraak van de Franse rechter. Op een daadwerkelijk goede afloop zijn zij echter nog niet gerust.

Volgens een woordvoerder van de waterleidingbedrijven zal de Franse zoutfabriek ongetwijfeld in beroep gaan tegen de uitspraak van de rechtbank in Straatsburg. Ook heeft de Franse rechter zich niet uitgelaten over een direct stopzetten van de zoutlozingen. Tevens deelde de woordvoerder van de Vewin mee, dat het hem niet zou verbazen als de Kalimijnen op korte termijn van de Franse overheid een hernieuwde, aangepaste lozingsvergunning zouden krijgen. Dit is in het verleden al meer dan eens voorgekomen, aldus de woordvoerder.

Rijnsanering

In het kader van het internationale overleg over de sanering van de Rijn zijn de Nederlandse waterleidingbedrijven, die ernstige hinder en schade ondervinden van de onnatuurlijk hoge hoeveelheden zout in het Rijnwater, al in 1980 naar de Franse rechter gestapt om een einde te maken aan de voortdurende lozingen van afvalzout uit de kalimijnen. Zij tekenden toen beroep aan tegen de verlenging van de vergunning waarover de zoutfabriek beschikte. Deze liep aan het einde van 1980 af.

De prefect van het departement Haut-Rhin verstrekke echter op 22 december van 1980 een nieuwe vergunning aan de kalimijnen, waartegen de waterleidingbedrijven en de andere klagers bij de rechtbank in Straatsburg een bezwaarschrift indienden. Op 18 maart 1981 trok de prefect de gewraakte lozingsvergunning weliswaar in, maar verleende een nieuwe, enigszins gewijzigde vergunning die geldig is tot 31 december 1990. Volgens deze vergunning werd het de Kalimijnen toegestaan 120 kilogram zout per seconde in de Rijn te lozen.

Met de verstrekking van de nieuwe vergunning verviel de lopende vergunning waartegen de waterleidingbedrijven procedeerden. Het gevolg was dat de indianen van het bezwaarschrift de gerechtelijke procedure opnieuw moesten beginnen. Op 6 mei 1981 dienden de tien Nederlandse eisers een nieuw, aangepast bezwaarschrift in.

In augustus 1983 vernietigde de Franse rechtbank de lozingsvergunning van de kalimijnen, die opnieuw een vergunning moesten aanvragen. Intussen mochten de lozingen gewoon doorgaan. De nieuwe vergunning kwam er (de maximale zoutuitstoot werd beperkt tot 100 kilogram per seconde), maar de Nederlandse klagers stapten wederom naar de Franse rechter, omdat de nieuwe lozingsvergunning op hoofdzaken niet verschilde van de door de rechtbank vernietigde vergunning.

Schadeclaim

Afgezien van de schade aan het milieu, is de financiële schade die de eerder genoemde Nederlandse eisers lijden, bijzonder groot. Mochten de kalimijnen, ondanks het nu op tafel liggende lozingsverbod, voortgaan met zoutlozingen, dan zullen zij naar alle waarschijnlijkheid een forse schadeclaim van de eisers tegemoet kunnen zien, zo heeft de Vewin-woordvoerder desgevraagd meegedeeld.

Beklijft de hulp?

Al jarenlang stelt de Nederlandse overheid 1,5% van ons nationaal inkomen ter beschikking van de ontwikkeling van de arme landen in de wereld. Andere landen in het rijke deel van de wereld doen, zij het meestal met een geringer percentage, hetzelfde. Maar wat is het resultaat van al die inspanningen? Wordt de kloof tussen rijk en arm in de wereld inderdaad kleiner?

Voor een groot deel van de Derde-Wereldlanden is daarvan nog geen sprake. Daarmee is niet gezegd dat de hulp vanuit de rijke landen geen zin heeft. Maar er is wel plaats voor de vraag of onze hulpinspanningen voldoende doeltreffend zijn. Van de kant van deskundigen zijn daar de laatste tijd nogal eens vraagtekens bij geplaatst. Zo zouden de rijke landen bij de besteding van de gelden te weinig gebruik maken van de deskundigheid die in de ontvangende landen aanwezig is.

Wanneer we van hieruit willen bepalen, wat een ontwikkelingsland het hardste nodig heeft, moet er heel veel deskundigheid over het betrokken land aanwezig zijn. Er is echter nauwelijks kans die op het ministerie van buitenlandse zaken op te bouwen. Het is daar namelijk gebruik dat elke ambtenaar na drie jaar een andere functie krijgt, afwisselend op het departement en op een ambassade. Als er onvoldoende tegenwoordigheid van deskundigheid is, groeit het gevaar dat door de Nederlandse verhoudingen bepaalde politieke voorkeuren de doorslag geven bij de besteding van de hulp.

Veel hulp heeft nog de vorm van projecten, die met inschakeling van deskundigen buiten de overheid worden ontwikkeld en als het ware kant en klaar aan een ontwikkelingsland worden aangeboden. Voor een land dat zelf weinig technisch kader heeft, is dat een goede vorm, maar voor de meeste landen is het nu te verkiezen dat ze zelf hun projecten ontwikkelen met financiële en technische bijstand van een rijk land.

ONLANGS kwam minister Bukman met een nota waarin hij op deze en dergelijke kritiek reageert. Hij blijkt er niet erg van onder de indruk te zijn, want hij kondigt nauwelijks wezenlijke veranderingen aan. Als een ambtenaar vier in plaats van drie jaar aan de hulp voor een bepaald land mag werken, is dat nog geen essentiële versterking van de deskundigheid. De vraag is of niet erkend moet worden dat ontwikkelingswerk, ook op departementaal niveau, iets wezenlijk anders is dan diplomatie, zodat functiewisseling meer na dan voordelen heeft. Aan de andere kant moet ook worden voorkomen dat een minister voor het be-

leid jegens één land jarenlang drijft op dezelfde ambtenaar, die ook z'n beperktheid heeft.

Minister Bukman lijkt positiever te staan tegen uitbesteding van overheidsprojecten aan particuliere instellingen dan tegenover de eigen, door de overheid gesubsidieerde activiteiten van particuliere organisaties als NO-VIB en ICCO. Die mogen van de minister, omdat ze publieke gelden gebruiken, niet te veel uit de pas lopen bij het overheidsbeleid. Daarmee wordt aan het eigen, levensbeschouwelijk bepaalde karakter van deze organisaties (en de verenigingen die zij overkoepelen) geen recht gedaan. Binnen de grenzen van de Nederlandse rechtsorde hebben zij recht op een eigen visie.

NADENKEN over de toekomst van de ontwikkelings samenwerking is belangrijk, omdat de jaren negentig nieuwe perspectieven lijken te bieden. Er is uitzicht op ombuiging van de bewaapeningspiraal, waardoor geleidelijk meer middelen en energie beschikbaar komen voor vreedzame ontwikkeling, vooral ook van de arme landen. Anderzijds dreigt de vorming van een interne markt in Europa de krachtsverhoudingen op de wereldmarkt verder ten nadele van de arme landen te beïnvloeden.

Er komt bovendien noodzakelijkerwijs meer voorrang voor wereldomvattende problemen als het schuldenvraagstuk en de bedreiging van het milieu. Hoe komen we hier tot oplossingen die niet worden afgewenteld op de armen in de Derde Wereld?

De uitbuiting van de Derde Wereld geschiedt vandaag niet meer zo openlijk en grof als in de donkerste periode van het koloniale tijdperk. Maar een feit is dat de welvaart in de rijke landen ook nu deels ten koste gaat van de Derde Wereld. Als de bewoners daar hetzelfde beroep zouden doen op de schaarse grondstoffen en hulpbronnen als wij, was er meteen een groot tekort.

Wij mogen dan praten van de 6 miljard gulden die we jaarlijks aan de arme landen ter beschikking stellen, maar dat gaat wel uit een rijksbegroting met een tekort dat vier maal zo groot is. Anders gezegd: we consumeren meer dan we produceren, en wat we weggeven, hebben we niet eerst verdiend, maar geleend en onze kinderen mogen het afbetalen. Ontwikkelingshulp zal altijd een druppel op een gloeiende plaat blijven, als de mentaliteit bij rijk en arm niet verandert, anders gezegd: als beiden zich niet laten leiden op de weg van liefde tot God en de naaste, die de Heilige Schrift ons wijst.

JPdV

Iran eist vrijgave van bevroren tegoeden in VS

BAYRUT (UPI-RTR) - Iran is bereid „zijn invloed aan te wenden” in de pogingen 17 westerse gijzelaars in Libanon vrij te krijgen, als de Verenigde Staten bevroren Iraanse tegoeden vrijgeven. Dat heeft het officiële Iraanse persbureau IRNA gemeld.

IRNA meldde dat het dagblad 'Teheran Times' een anonieme bron nabij president Rafsanjani gisteren liet verklaren dat de Verenigde Staten de eerste stap moeten zetten, waarop Teheran zeker zal antwoorden als die bevredigend is. „Iran zal zijn invloed in de gijzelkwestie slechts aanwenden, als het van de VS de verzekering krijgt dat de bevroren Iraanse tegoeden worden vrijgegeven”, citeerde IRNA het krantebericht.

Washington bevroor in 1980 ruim 20 miljard gulden aan tegoeden die Iran nog had uitstaan in de VS, als reactie op de gijzeling van het personeel van de Amerikaanse ambassade in Teheran. Het Britse blad Sunday Express meldde zondag dat president Bush bereid zou zijn die tegoeden vrij te geven, maar daarop was

gistermiddag nog door niemand gereageerd. Shi'itische leiders in Libanon hebben gisteren opnieuw gezegd, niet te willen praten over de uitlevering van drie Israëlische krijgsgevangenen en een aantal westerse gijzelaars, in ruil voor de vrijlating van de door Israël ontvoerde sheik Obeid. Tegelijkertijd verschenen in de Libanese pers echter berichten dat Syrië namens Iran en de Libanese organisatie Hezbollah, gemachtigd zou zijn, over de vrijlating van de 15 westerse gijzelaars te onderhandelen.

GIJZELING

JERUZALEM (RTR) - Israëlische troepen hebben een Palestijnse guerrillastrijder gedood en twee anderen gevangengenomen, toen zij een einde maakten aan een gijzelingssactie in het grensgebied met Jordanië. Een ooggetuige zei dat de guerrillastrijders een Amerikaanse vrouw hadden geïjzeld in de kibboets Lotan en een andere vrouw, eveneens uit de Verenigde Staten, hadden verwond.

„Sluiting postkantoren rampzalig voor blinden”

UTRECHT (ANP) - Het nemen van de PTT de komende jaren een groot aantal kantoren te sluiten is de rampzaligste zaak voor blinden en slechtzienden. De Nederlandse Vereniging van Blinden en Slechtzienden (NVBS) heeft gisteren meegedeeld.

De introductie van geldautomaten maakt een aantal kantoren overbodig, aldus de PTT. Maar, zo vindt de grootste belangenvereniging van visueel gehandicapten, postkantoren zijn een belangrijke voorziening voor blinden en slechtzienden. Aan

(advertentie)

OF NOOIT

De sinds jaren bestaande Meubelfabriek stopt binnenkort haar verkoop aan particulieren. Daarom nog zeer kort meubels voor half geld of minder. bijv. kostbare barok rankenkast van f 5.950,- voor f 2.875,- complete eiken eetkamer van f 2.600,- voor f 1.095,- schitterende eiken toog van f 2.850,- voor f 1.399,- eiken oosters tapijt van f 2.630,- voor f 1.270,- eiken t.v. meubel van f 540,- voor f 270,- eiken seilare van f 790,- voor f 395,- onder nog bankstellen, salontafels, fauteuils, wollen berbers enz. Meubelfabriek Wold-32 of ingang parkeerterrein achter Supermarkt De Boer. Alleen geopend: donderdag, vrijdag (koopavond) en zaterdag vanaf 11.00 uur.

van 11.00

Mark/Religie/Onderwijs
Chinese huiskerken groeien

Varia
Nieuwe tv-serie 'Vogels vliegen'

Buitenland
Oostduitsers pogen massaal naar Westen uit te wijken

Opinie
De ontvoering van een sjiek

Binnenland/Buitenland
Afschrikwekkende gevolgen atoombom in Nagasaki nog steeds zichtbaar

Economie
Duizenden Argentijnen eten in soepkeukens

vervanging door geldautomaten hebben zij geen behoefte.

Geldautomaten zijn voor visueel gehandicapten veelal niet te gebruiken. Postkantoren hebben bovendien nog een speciale functie. Braille- of grootletterdrukwerken zijn vaak groot van omvang zodat ze niet in een briefbus passen. De blinde of slechtziende moet derhalve op een postkantoor terecht kunnen, aldus de NVBS.

De kans bestaat dat met sluiting van een postkantoor ook een postbus uit de buurt verdwijnt. Veel blinden hebben juist voor die bank gekozen omdat die op verzoek afschriften in braille verstrekt. Kortom, een „rampzalige ontwikkeling” voor visueel gehandicapten die zelf hun zaken wensen af te handelen. De vereniging heeft inmiddels bij de PTT geprotesteerd tegen de plannen.

Oostduitsers in Westduitse missie worden niet vervolgd

BONN (AFP) - De 130 Oostduitsers die zich in de permanente vertegenwoordiging van de Bondsrepubliek in Oost-Berlijn bevinden, zullen niet worden vervolgd als zij het pand verlaten. De DDR heeft dit toegezegd, zo meldde een woordvoerder van de Westduitse regering gisteren.

De Oostduitse autoriteiten hebben de Westduitse missie van tevoren van dit besluit op de hoogte gesteld, aldus woordvoerder H. Schmülling. De vluchtelingen krijgen van Oost-Berlijn echter geen garantie dat zij naar de Bondsrepubliek mogen emigreren. De Westduitse minister van de kanselarij, R. Seitzers, heeft Oostduitse verwijten dat Bonn de soevereiniteit van de DDR aantast van de hand gewezen. „Ons land heeft emigratie nooit aangemoedigd”, aldus Seitzers. „Als de DDR wil dat het aantal emigratieaanvragen afneemt moet het hervormingen doorvoeren”.

Schmülling herhaalde het standpunt van de Westduitse regering: „Als mensen zich in een Westduitse diplomatieke vertegenwoordiging verschuilen is dit geen oplossing voor het emigratieprobleem. Maar de Bondsrepubliek zal er op toezien dat de DDR de conventie van Genève over de vluchtelingen naleeft.”

Bonn heeft haar vertegenwoordiging in Oost-Berlijn maandag voor onbepaalde tijd gesloten. Volgens een woordvoerder van de missie was dit noodzakelijk omdat „de voorwaarden om zo veel Oostduitsers op menswaardige wijze onder te brengen niet meer aanwezig waren”. Daarnaast kon de missie niet meer normaal functioneren. (Zie ook pag. 5)

WASHINGTON/MANAGUA (ANP-AFP) - De Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, Baker, heeft uiterst voorzichtig gereageerd op een akkoord dat vijf Middenamerikaanse landen in Honduras hebben bereikt over de contra's die tegen de regering van Nicaragua strijden. Baker zei „verheugd” te zijn over de stappen die de regering van Nicaragua van plan is te nemen, maar het gaat er volgens hem om „dat mooie woorden ook worden omgezet in daden”.

De Middenamerikaanse landen hadden in een gezamenlijke verklaring gezegd dat de ontwapening van de contra's die de linkse regering van Nicaragua bestrijden nog dit jaar moet worden voltooid. De verklaring kwam na afloop van een topontmoeting, waaraan werd deelgenomen door de leiders van Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Honduras en Nicaragua.

Minister Baker stelde zich in zijn reactie op het standpunt dat de contra's bepaalde garanties dienen te krijgen voor hun veiligheid. Een van de politieke leiders van de

De presidenten van vijf Middenamerikaanse landen maken in de Hondurese stad Tela het resultaat bekend van een topontmoeting die zij de afgelopen dagen hadden. Zittend van links naar rechts: V. Cerezo (Guatemala), O. Arias (Costa Rica), J. Azcona (Honduras), A. Christiani (El Salvador) en D. Ortega (Nicaragua).

contra's liet inmiddels weten zich niet te kunnen voorstellen dat zijn mensen veilig naar hun huizen in Nicaragua zouden kunnen terugkeren.

Commissie

De vijf Middenamerikaanse leiders beloven de Verenigde Naties en de Organisatie van Amerikaanse Staten (OAS) te vragen, binnen 30 dagen een commissie in het leven te roepen, die een plan moet opstellen voor de demobilisatie van de contra's. Daarna moet de commissie toezien op de ontbinding van het contra-leger, dat zich in de bergen van Honduras, bevindt. De daadwerkelijke demobilisatie en repatriëring van de contra's zou in een tijdsbestek van 90 dagen moeten plaatshebben.

De contra's moeten hun wapens overdragen aan een vredesmacht, bestaande uit Spaanse, Westduitse en Canadese soldaten. De 11.000 Contra's en hun 12.000 familieleden zullen opnieuw worden gevestigd in Nicaragua, als ze dat wensen, of in andere landen. Guatemala, El Salvador en Honduras hebben al aangeboden, een aantal contra's op te nemen, ofschoon de meesten zullen vertrekken naar de VS te gaan.

De termijn van in totaal 120 dagen die nodig is om het plan ten uitvoer te brengen, gaat aanstaande maandag in en zal op 5 december aflopen. Na die datum zullen de vijf Middenamerikaanse presidenten opnieuw bijeenkomen om balans op te maken.

Het akkoord bepleit ook een bestand in de negen jaar oude Salvadoraanse burgeroorlog, maar voorziet geen maatregelen om een dergelijk bestand te doen naleven.

Verkiezingen

De vijf Middenamerikaanse presidenten riepen het overkoepelende Nicaraguaanse Verzet op het 'Akkoord van

De milieuminister van Sleeswijk-Holstein Heymann (l.) vraagt informatie over de voortgang van de werkzaamheden aan boord van de 'Oostzee' in de Duitse haven Brunsbüttel. Het schip zal vrijwel zeker naar de Eemshaven bij Delfzijl gaan. Meer nieuws over de met giftige stoffen geladen vrachtvaarder op pagina 3.

Een goede krant.
Dat is iedere dag eerlijk nieuws.
Nog geen abonnee?
Zie de bon elders in deze krant.

Nederlands Dagblad
Ontdek de wereld
erzoek naar
wetma-

Reorganisatie van 'Heverlee' kost banen

HEVERLEE (ANP) - Het evangelisch Centrum voor Bijbelse Vorming in de Belgische plaats Heverlee heeft om uit de financiële problemen te komen een reorganisatie doorgevoerd die vijf docenten hun baan gaat kosten. Bovendien zal het gebouw in Heverlee, een voormalig Jesuïetenklooster, opnieuw te koop worden aangeboden.

Dat heeft de Raad van Beheer van het centrum meegedeeld. Enkele maanden geleden werd bekend dat het centrum zich opnieuw in grote financiële nood bevond. Contacten met de Southern Baptists in de Verenigde Staten over financiële steun om de verkoop

van het gebouw te voorkomen hadden geen resultaat opgeleverd. Op korte termijn moest 300.000 gulden op tafel komen.

Met de reorganisatie en de verkoop van het grote gebouwencomplex hoopt de Raad van Beheer een blijvende basis voor een gezond financieel beheer te leggen. De opleidingsprogramma's van de Nederlandse en Franstalige bijbelschool en van de evangelische theologische faculteit zullen blijven bestaan. In het doctoraal programma worden geen wijzigingen aangebracht.

De Raad van Beheer neemt zich voorts voor opnieuw contact te zoeken met buitenlandse investeerders.

Grote campagne tegen abortus in Amerika

WASHINGTON (EPD) - Een van de grootste anti-abortusorganisaties in de Verenigde Staten, Operation Rescue, (Operatie redding) begint een campagne om alle kerken en

geestelijken tot een anti-abortusstandpunt te bekeren. Volgens Barbara Magera van 'Operation Rescue' zijn er nog te veel kerken en kerkleden die legalisering van abortus goedkeuren.

Na de uitspraak van het Hooggerechtshof vorige maand dat vasthield aan de legalisering van abortus, maar staten het recht gaf beperkende bepalingen op te stellen, is in de Verenigde Staten een heftig debat tussen voor- en tegenstanders van abortus ontstaan. 'Operation Rescue' wil in november met het scholen van vrijwilligers voor de campagne beginnen.

De campagne richt zich vooral op de Verenigde Methodistische Kerk, de Presbyteriaanse Kerk, de Episcopalische (anglicaanse) Kerk, de Amerikaanse Baptistische Kerk en de Verenigde Kerk van Christus, die samen ongeveer 18 miljoen leden hebben. De meeste kerken, zoals de RK Kerk, de Zuidelijke Baptistische Kerk, de Mormonen en de diverse Orthodoxe Kerken, wijzen legalisering van de abortus af van de hand. 'Operation Rescue', dat sinds 1987 actief is, staat bekend om zijn radicale acties. Artsen die aan een abortus meewerken, worden als 'moordenaars' of 'slagers' aangeduid en abortusklinieken zijn 'moordfabrieken'. De organisatie heeft blokkades van klinieken op haar naam, waarbij medische instrumenten werden vernietigd en vrouwen die op weg waren naar de kliniek, werden tegenhouden voor een 'gesprek ter bezinning'.

Volgens Magera zijn al meer dan 45.000 tegenstanders van abortus bij dergelijke acties aangehouden.

Akta Landelijke Vergadering Ned. Geref. Kerken

In dik twintig bladzijden zijn de werkzaamheden beschreven van de Landelijke Vergadering van de Nederlands Gereformeerde Kerken in Dronten. Die Landelijke Vergadering was vorig jaar op zes zaterdag bijeen. Nu zijn de akta verschenen. Naast de eigenlijke akta zijn rapporten opgenomen die negentig bladzijden beslaan.

Het onderwerp dat op de Landelijke Vergadering de meeste aandacht trok, neemt ook in de akta de eerste plaats in: de kwestie van de vrouw in het (diaken)ambt. Wie zich de akta van Dronten aanschaft, beschikt niet alleen meteen over het rapport van de officiële commissie in dezen, maar ook over verschillende andere stukken die op het onderwerp betrekking hebben en die op de Landelijke Vergadering ter tafel lagen.

Natuurlijk bevatten de akta meer interessant materiaal. Daarvan vallen met name de contacten met andere kerken, in binnen- en buitenland, te noemen. Achterin de uitgave is een register op treftwoorden opgenomen, wat de lezer gemakkelijker toegang tot de inhoud geeft. Helaas ontbreekt een inhoudsopgave, hoewel die in het voorwoord wel wordt aangekondigd. Voor wie de ontwikkelingen in de Nederlands Gereformeerde Kerken serieus wil volgen, vormen de akta een goede bron van informatie.

H.H.

N.a.v.: Akta van de Landelijke Vergadering van de Nederlands Gereformeerde Kerken te Dronten, 1988; 118 blz., uitg. Buitjes & Schipperheijn, Amsterdam. Prijs: f 25,-.

Nederlands Dagblad

Uitgever: Nederlands Dagblad/Gereformeerd gezinsblad B.V. Hermesweg 20 Postbus 111 3770 AC Barneveld

TELEFOON/TELEX: Kantoor: 03420-90041 ma. t/m vr. 8.30-16.45 uur Telex: 40230 Nedag Telefax: 03420-92619 Politieke red. 070-644138 Noordelijke red. 050-131098 (adres postbus 1589, 9701 BN Groningen; niet voor toezender van advertenties) Voor dringende redactionele zaken buiten kantooruren: 03429-2986 Abbonneeservice: 03420-92623

BANK EN GIRO: Voor alle betalingen: Bank ABN Amersfoort, rek.nr. 55.32.16.848, Postgiro 979505.

ABONNEMENTEN: Abbonementsprijs (bij vooruitbetaling) f 75,- per kwartaal, per jaar f 284,45. Losse nummers f 1,- (verhoogd met eventuele portokosten). Prijzen incl. 6% b.t.w. Abbonementen kunnen ieder moment ingaan, naar zwaarte beëindigd worden (uitsluitend schriftelijk) uiterlijk één maand voor het verstrijken van de abonnements termijn.

ADVERTENTIES: Gewone advertenties en familieberichten f 0,88 per mm. Contractarieven op aanvraag. Tips f 2,95 per regel. Voor b.o.n. wordt f 3,20 extra in rekening gebracht. Alle prijzen zijn excl. 6% b.t.w. Sluitingstermijnen: Zakelijke advertenties: 1 dag vóór plaatsing vóór 9 uur; Familieberichten: tot 11 uur. Overlijdensberichten tot 15.00 uur. Advertenties voor de maandgaden: zakelijke advertenties vrijdag tot 12.00 uur, familieberichten tot 15.00 uur. Overlijdensberichten m.v.v. begrafenis en condoleantie tot vrijdagavond 21.00 uur (per telefax uitsluitend na 21.00 uur, overleg 03420-90041).

BEZORGING: Klachten over bezorging schriftelijk aan bovenstaand adres.

Repressie leidt tot belangstelling voor de kerken

Chinese huiskerken groeien

(van onze red. kerkelijk leven)

HONGKONG/ERMELO - De Chinese huiskerken maken een opmerkelijke groei door sinds twee maanden geleden de democratische beweging in China met geweld de kop werd ingedrukt. Uit verschillende bronnen blijkt, dat opmerkelijk veel Chinezen juist in de huidige situatie zich richten op de kerken. Zij beschouwen de kerk als het enig overgebleven toevluchtsoord.

Een medewerker van de internationale Lutherse persdienst in Hongkong meldt, dat er onder christenen in China momenteel zelfs een zeker optimisme heerst over de kerkelijke ontwikkelingen. De organisatie Kruistochten in Ermelo bevestigt gisteren dat er sprake is van een grote toeloop naar de huiskerken. Er is dringend behoefte aan pastorale werkers en aan bijbels. Het kantoor van Kruistochten in Hongkong kan de vraag naar bijbels nauwelijks

aan. Verder zijn er meer koeiers nodig. De mogelijkheden om bijbels het land in te brengen, zijn gelukkig nog niet verminderd, aldus een woordvoerder van Kruistochten.

De Lutherse persdienst en Kruistochten melden beide, dat de kerken bij de razzia's en andere repressieve maatregelen van de Chinese autoriteiten betrekkelijk ongevoelig zijn gelaten. De studenten zijn de belangrijkste slachtoffers van het optreden van leger en politie. Zij zijn bij duizenden gearresteerd en velen zijn gevlucht of duiken onder.

Niet neerslachtig

De Lutherse persdienst citeert de leider van een huishuize in de kustplaats Xiamen, die zegt dat het getuigenis van christenen nog nooit zo goed is ontvangen als in deze tijd. „Wij zijn een soort curiositeit geworden. De christenen zijn de enige groep in deze samenleving die nog

hoop en vertrouwen in de toekomst hebben. Alle anderen hebben op 4 juni de moed verloren en zij willen weten waarom wij ondanks alles toch niet neerslachtig zijn.”

Enige weken na het neerslaan van de studentendemonstraties in Beijing en andere plaatsen werden in de huishuize van Xiamen zestig kort tevoren bekeerde studenten gedoopt. In een andere huishuize, in het noorden van China, zijn kort geleden 300 nieuwe leden toegetreden. Ook uit deze bronnen wordt een opmerkelijk grote vraag naar bijbels en godsdienstige lectuur gemeld. Volgens sommigen heeft de hernieuwde interesse voor het christendom ook te maken met de evangelisatie-activiteiten van studenten gedurende de demonstraties voor meer democratie.

Druk

Overigens is ook voor de kerk van tijd tot tijd wel het harde optreden van de autoriteiten merkbaar. Zo wordt gemeld, dat voorgangers van de officiële Drie-Zelf-Beweging onder druk worden gezet om vanaf de kansel de officiële lezing van de gebeurtenissen van begin juni te verdedigen. De autoriteiten blijven de mensen voorspiegelen, dat bij de botsingen in de diverse plaatsen slechts 23 studenten om het leven kwamen, terwijl 400 soldaten gedood zouden

Doop door onderdompeling in een van de huishuizen in China. De laatste tijd treden opvallend veel mensen toe tot de huishuizen toe en soms worden grote groepen tegelijk gedoopt.

'Gevaarlijke spanning' in Tsjechoslowakije

Kardinaal Tomasek waarschuwt regering

PRAAG (AFP) - De aartsbisschop van Praag, kardinaal Frantisek Tomasek, pleit voor een „open dialoog” tussen de regering en de oppositie in Tsjechoslowakije. „Op het moment, waarop een golf van goede wil om conflicten op te lossen door Europa en de wereld gaat, groeit een gevaarlijke spanning in onze samenleving”, aldus Tomasek in een open brief aan de „leiders en burgers van Tsjechoslowakije”. Hij verklaart zich bereid te bemiddelen bij de dialoog tussen de autoriteiten en de oppositie.

Tomasek wijst op het groeiende aantal burgers dat zelfs ten koste van persoonlijke offers het recht opeist om deel te nemen aan de opbouw van de samenleving. Anderzijds be-

klemtonen de autoriteiten, zo nodig met gebruik van machtsmiddelen hun verantwoordelijkheid voor de staat en de openbare orde. In die situatie acht Tomasek het zijn plicht te waarschuwen voor geweld. „Ik heb niet de taak politieke ideeën te ontwikkelen, maar ik moet de aandacht vestigen op het feit dat ik slechts één uitweg zie: een open dialoog”, zo schrijft Tomasek.

Als de Rooms-Katholieke Kerk, volgens Tomasek principieel onafhankelijk van elke politieke ideologie, bij kan dragen aan de oplossing van deze situatie, is de kardinaal bereid zijn diensten aan te bieden. Hij heeft de hoop dat „de evangelische geest van de gewalddoosheid zal zegenen over de geest van geweld en vergelding”.

Nieuwe brochures uit Potchefstroom

door J.P. de Vries

Het Instituut voor Reformatorische Studie, verbonden aan de Universiteit voor Christelijk Hoger Onderwijs in het Zuidafrikaanse Potchefstroom, zendt ons weer een aantal van zijn brochure-uitgaven. We vestigen daar graag de aandacht op, omdat we ons verbonden voelen met de strijd om het gereformeerde gedachtegoed in Zuidafrika te bewaren en uit te dragen.

'Potchefstroom' en dus ook het IRS, is verbonden aan Die Geref. Kerk ('Doppers') in Zuidafrika. Van haar uitgaven zijn sommige zonder meer ook waardevol voor Nederlandse lezers die geen moeite hebben met het Afrikaans; andere zijn interessant vanwege het streven een gereformeerde visie te ontwikkelen op de Zuidafrikaanse problematiek, een visie waar wij ons vanuit Nederland goed mee kunnen verenigen.

Tot de eerste categorie behoort de in 1984 gestarte brochurereeks 'Reformatoregalerie'. De reformatoren van de 16de eeuw en ook Augustinus zijn daarin al aan de beurt geweest; nu gaat men modernere denkers behandelen. In dat kader verschenen brochures over Groen van Prinsterer en over Herman Bavinck. Wie meer over beiden heeft gelezen, zal er geen nieuws in vinden, maar voor wie nog begint moet, zijn het aardige introducties. Aardig is dat beide auteurs ook medewerker zijn van deze krant: resp. de Amerikaan M.R. Langley en de Nederlander dr. R.H. Bremmer. Het Nederlandse onderwijsbestel blijkt moeilijk voor een Amerikaan: Langley heeft het op blz. 12 over „besondere (religieuze) gedifferentieerde” openbare skole”; hier hoort het woord 'openbare' niet thuis.

Het ligt in de bedoeling in

deze reeks ook nog brochures te publiceren over A. Kuiper, A. Janse, J.D. du Toit, H. Dooyeweerd en D. Vollenhoven.

In de reeks 'Studiestukke' verschenen ook enkele geschriften over onderwerpen die hier te lande eveneens geacht worden. De brochure van prof. P.G.J. Meiring van Pretoria over 'De gemeente als bondgenoten in verwachting' gaat over het vreemdelingschap van de christenen, dat ons verplicht tot verkondiging, dienst aan de naaste en erediens. Het verhaal is een waarschuwing tegen een puur uiterlijke godsdienst.

Doodstraf

Prof. J.H. van Wyk van Hammanskraal (de 'dopper'-opleiding van zwarte theologen) behandelt de doodstraf in

ethisch perspectief. Zijn slotconclusies zijn: „De betekenis van de bijbelse gerechtigheids- en verzoeningsleer moet nog verder uitgediept en voor het strafrecht vruchtbaar gemaakt worden”. In zijn eigen opmerkingen hierover blijkt enige invloed van de Nederlandse wetenschappers Bianchi en Wiersinga, en dat is niet het beste kompas.

„De reformatische belijdenisgeschriften spreken zich niet direct over de doodstraf uit (NGB art. 36, HC artw. 105). Slechts bij wijze van afleiding zou de doodstraf hieruit 'bewezen' kunnen worden.” Hier gaat het om het woord 'zwaard': is dat letterlijk of symbolisch bedoeld? De auteur neigt naar het laatste. Daartoe wijlt hij de scheiding der machten à la Montes-

quieu inlezen in Rom. 13: met 'overheden' (vs. 1) zou de wetgevende macht, met 'overheidspersonen' (vs. 3) de rechterlijke macht bedoeld zijn. Maar in vers 3 worden beide woorden in hetzelfde verband door elkaar gebruikt.

„Het is een open vraag of de Zuidafrikaanse wetgeving in dit verband moreel verantwoord is. De wet op terrorisme is daarvoor te veelomvattend, zelfs al zou deze oordeelkundig worden toegepast.” Hier hadden we wel graag iets meer concretisering gehad. In Zuidafrika kan men veroordeeld worden tot de doodstraf wegens roof, of als men deel uitmaakte van een groep waarbinnen een moord gepleegd is. Dat gaat verder dan de Heilige Schrift. Met beperking van de doodstraf tot het opzettelijk persoonlijk vergieten van eens anders bloed is Zuidafrika meer geëend dat met de vraagtekens van deze brochure.

Blank en zwart

Een andere brochure van dezelfde auteur handelt over 'Kerk, theologie en geweld'. Hier toont de auteur zich tegenstander van het bezit van kernwapens. De roeping van de kerk ligt niet bij het geweld, maar bij de vrede. Daarom waarschuwt hij de zwarte kerken afstand te houden van vieringen van gewelddadigheden (Soweto-dag). Anderzijds worden de blanke kerken aangespoord zich meer bewust te zijn van hun profetische roeping tegenover machtsmisbruik van de overheid, en kritischer de politieke partijkeuze te beoordeelen. Blanke en zwarte kerken moeten zich samen op de problemen bezinnen. „Ook hier geldt dat, als christenen elkaar niet in de kerk vinden, zij elkaar waarschijnlijk nooit in de politiek zullen vinden” (12).

Het laatste onderwerp komt ook aan de orde in de brochure 'Polarisatie en spanning, eenheid en samenwerking tussen kerken in Zuidafrika', waarvan auteurs van verschillende

bevolkingsgroepen hebben meegewerkt. Enkele citaten van prof. Van Wyk geven het belang van het onderwerp aan: „Ik heb nog nooit gehoord van niet-blanke gereformeerde christenen die met blanke gereformeerde christenen in Zuidafrika het avondmaal gevierd hebben” (4). „In een land waar blanke gereformeerden er bezwaar tegen hadden dat een predikant van blanken voor gekleurd zou preken en de sacramenten bedienen, zijn de marxisten vandaag aan het bewind en bestaan geen gereformeerde kerken meer” (5). Volgens de KO is een klassis een vergadering van naburige kerken, maar in Die Geref. Kerk van SA zijn de classes naar kleur gescheiden en ontmoeten de verschillende kleuren elkaar pas in de algemene synode (6).

Voordat we ons nu als Nederlanders gaan verheffen, citeren we ook de 'gekleurde' dominee C.D. Jaftha: „Een Hollander heeft mij eens gezegd, dat de kleurlingen en zwarten nog niet waarschijnlijk kinderen van God zijn, als zij niet de cultuur van de blanke man aanvaarden” (17). De zelfde schrijft ook: „De politiek van apartheid die beoefend wordt door mensen die zichzelf christen noemen, plaatst nog een struikelblok op de weg van de bekering van de heidenen” (20). Tot slot nog een citaat van de heer T.F. Dreyer: „Wanneer houden we eens op met zending met zwarte inkt te schrijven en evangelisatie (nog zo'n onschrijftuurlijke onderscheiding en benaming) met witte inkt?” (38).

Over zending gesproken: hoe breng je het evangelie aan de boesjesmannen met hun totaal afwijkende cultuur? Vanwege die eigen cultuur bepleit ds. A.H. le Roux, zending in Botswana, het gebruik van visuele hulpmiddelen. De bezwaren van dr. Z. Rittersma tegen het dramatiseren van bijbelse gebeurtenissen kent hij, maar acht hij op deze situatie niet van toepassing. De Bijbel verbindt meermalen horen en zien.

De directeur van het IRS, dr. B.J. van der Walt, schreef een wat uitvoeriger brochure, waarin de traditionele Afrikaanse mensvisie en de mensvisie van socialisme en communisme (populair in veel onafhankelijke zwarte staten) aan het bijbelse mensbeeld worden getoetst. Hij betreurt het dat Zuidafrika in de dagelijkse politiek het reformatische model mist; dat opent de deur voor het pletisme, dat geen verweer heeft tegen de revolutie (39, 40). Het reformatische model wijst gezagsdragers en gezagsonderwerpen de juiste plaats. „Het doel van gezag is tweeledig. Ten eerste moet dit de leden van een samenlevingsverband coördineren, helpen en leiden, zodat zij hun specifieke goddelijke taak en roeping in dit verband vervullen. Deze eerste functie is ook de belangrijkste. Als gevolg van de zondigheid van de mens moet gezag in de tweede plaats echter ook het kwaad bestrijden en met het oog op de vervulling van de roeping de nodige orde handhaven” (55). En daarmee blijkt weer dat fundamenteel daar en hier dezelfde vragen aan de orde zijn.

Naar aanleiding van: Prof. J.H. van Wyk e.a., Polarisatie en spanning, eenheid en samenwerking tussen kerke in Zuid-Afrika (studiestuk 250/251), 55 blz.; Prof. J.H. van Wyk, Die doodstraf in etiese perspektief (studiestuk 252), 29 blz.; Dr. A.H. le Roux, Evangelieverkondiging aan die boesmans deur middel van visuele hulpmiddele (studiestuk 253), 20 blz.; Prof. P.G.J. Meiring, Die gemeente as bondgenote in verwachting (studiestuk 255), 11 blz.; Prof. J.H. van Wyk, Kerk, teologie en geweld (studiestuk 256), 21 blz.; B.J. van der Walt, Mens- en christenwees in Afrika (reeks F2, nr. 41), 67 blz.; R.H. Bremmer, Herman Bavinck 1854-1921 (reeks F2, nr. 45), 31 blz.; M.R. Langley, Groen van Prinsterer 1801-1876 (reeks F2, nr. 47), 16 blz.

Ned. Herv. Kerk

Aangenomen naar (toez.): H.J. Koster, pred. van de Evang. Kerk te Wierden (BRD). Bedankt voor Kootwijkbroek: C.M. Kootwijk te Gameren.

Gevarieerd evangelisatieprogramma in Zwolle

ZWOLLE - De komende week wordt in Zwolle een evangelisatieprogramma afgevoerd, waarbij in de avond via een gevarieerd programma wordt stilgestaan op het thema 'Echt of onecht'.

's Morgens en 's middags zijn er programma's voor jonge en de wat oudere kerken. 's Avonds worden er programma's van de evangelisatiecommissie van de Kerk (vrijg.) die mensen trekken met uiteenlopende activiteiten in het buurtwerk 'De Enk' in de wijk A. Onder meer zal de 'Heaven's heroes' worden toond. Over het thema zal discussieavond worden gehouden.

Donderdagavond 17 augustus zal de gospelgroep Fake optreden. No Fake! vrij jonge groep, die met eigen stijl Nederlandse kerken ten gehore brengt. De organisatie rekenen deze avond op een volle. Komende zondag zal in de tendienst in de beide Zwolse gereformeerde kerken aandacht worden besteed aan evangelisatieproject.

Geloofsvragen

WENEN (KATHPRESS) - vermoedelijk eerste bisschop van de wereld heeft het aantal Wenen een commissie voor geloofsvragen ingezonden. De commissie, waarin vijf tend rooms-katholieke theologen hebben die binnen Oostenrijkse RK kerken gaan voor behoud van onder meer nagaan, spraken van theologen, die kwesties in overeenstemming met de leer van de Kerk. Voorts is het de Kerk van de commissie degen voor te lichten over vattingen van de kerk.

Middeleeuws crucifix in Amersfoort gevonden

AMERSFOORT - De koster van het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente in Amersfoort heeft op laat-middeleeuws crucifix gevonden. Het heeft het kruisje bijstaan aan het museum Flehite.

De vondst betreft een zogenoemde roze kruis uit de late Middeleeuwen, rond 1400. Het kruisje werd door de koster gevonden toen hij in de tuin van de Zuidsingelkerk aan het spitten was. De tuin vlak bij het voormalige klooster Marienhof. Het crucifix dateert uit de tijd van de Celzusteren die in 1479 van Amersfoort kwamen naar Amersfoort. De orde van de Celzusteren was een van de armste in Nederland. Volgens de directeur van Flehite is het kruisje in een opmerkelijk goede staat bewaard gebleven. De vondst is des te belangrijker, omdat dat nooit eerder voorwerpen van de Celzusteren gevonden waren.

Priester om heroinehande gearresteerd

ROME (AFP) - Een glicaanse priester uit Nieuw is met vier landgenoten Rome gearresteerd voor handel in heroine. Dat is de politie meegedeeld.

De politie, die de priester Udoeca Debenizer Umastien maanden in de gevangenschap heeft vastgehouden, heeft hem aangehouden toen hij in zijn BMW uitkeerde van een bezoek aan luchthaven van Rome. De auto werd een pakje met gram heroine gevonden. Een huiszoeking in de woning van de priester, die gelijktijdig als plaatsvervangend priester aan de diende, bracht nog een gram zuivere heroine aan het licht. Daar werden de priester en de priester gearresteerd. Uit het politiedossier bleken dat de priester al eens 1,5 kilo heroine had ontvangen, waarvan hij kilo had verkocht.

Binnenland

Ministerie meldt vooruitgang bij biologisch beheer van meren en plassen:

'Opzienbarende resultaten bij bestrijding algenbloei'

(van onze binnenlandredactie)

AMSTERDAM - Er zijn spectaculaire resultaten geboekt met het bestrijden van overmatige algengroei in meren en plassen. Volgens het ministerie van Verkeer en Waterstaat heeft de dienst binnenwateren/RIZA (het Rijksinstituut voor de Zuivering van Afvalwater van Rijkswaterstaat) door het uitdunnen van de populaties brasm-, blankvoorn- en karper en het uitzetten van jonge snoek opzienbarende vooruitgang geboekt bij het herstel van het leefmilieu in binnenwateren.

Op een internationale conferentie van Rijkswaterstaat, het Limnologisch Instituut en de provincie Utrecht werd gisteren in Amsterdam bekendgemaakt dat de betrokken diensten erin zijn geslaagd een aantal plassen, die al vele tientallen jaren een "doorzicht" vertoonden van slechts enkele decimeters, binnen één zomerseizoen herstelden. De waterbodem op een diepte van een tot drie meter kwam weer in zicht. Er ontwikkelde zich in dit heldere water een rijke vegetatie.

De algengroei in meren en plassen wordt veroorzaakt door de zware belasting van het oppervlaktewater met fosfaten en stikstof. Een verlaging van deze belasting, zoals de regering heeft voorzien, is volgens Rijkswaterstaat niet voldoende om de oude kwaliteit van het water — d.w.z. de kwaliteit van het water in de jaren dertig en veertig — te herstellen. „De ecosystemen zijn zo ontregeld dat de natuur op eigen kracht er haast niet meer uitkomt”, aldus het ministerie.

Rijkswaterstaat heeft nu een systeem ontwikkeld om de vicieuze cirkel waarin de ecosystemen van de plassen en meren zijn terechtgekomen, te doorbreken. Volgens Verkeer en Waterstaat bestaat in het buitenland grote belangstelling voor deze veelbelovende techniek, actief biologisch beheer of biomanipulatie genoemd.

De huidige visstand, bestaande uit grote aantallen brasm- en blankvoorn- en vaak ook karper, en het ontbreken van waterplanten en roofvissen zoals de snoek, zorgen voor de instandhouding van de troebele, algenrijke toestand. De watervlooiën, de natuurlijke vijanden van de algen, worden volledig 'weggegeten'. De grotere brasmes en karpers woelen intensief de bodem om op zoek naar voedsel, waarbij slijm wordt opgeworfeld en meststoffen vrijkomen. Waterplanten, die van levensbelang zijn voor de snoek, krijgen zo geen kans.

Dit vastgelopen proces kan worden doorbroken door de brasm-, blankvoorn- en karpersstanden uit te dunnen. Gebieden is dat de helderheid van het water snel toeneemt, de ontwikkeling van waterplanten spontaan op gang komt en een leefgebied voor de snoek ontstaat. De snoekstand kan zo nodig door uitzettingen op sterkte worden gebracht. De waterplanten en de snoek zorgen vervolgens voor het in stand houden van de heldere toestand.

Zoals nu voorzien zal de fosfaatbelasting door zuiveringsinstallaties tot 1995 met 75 procent worden teruggebracht ten opzichte van 1985. Het marktaandeel van de fosfaatloze wasmiddelen groeit nog steeds en bedraagt nu al 55 procent. In de landbouw mag op basis van de nieuwe meststoffenwetgeving een geleidelijke vermindering van de uitspoeling van fosfaat en stikstof worden verwacht, aldus het ministerie.

Voorwaarde is volgens Verkeer en Waterstaat wel dat de plassen en meren in de komende jaren niet teveel belast worden door fosfaten en stikstof. Als dit wel gebeurt, zal het ecosysteem naar verwachting over vijf tot tien jaar terugvallen in de vroegere troebele toestand als gevolg van het verstikken van waterplanten door de aangroei met draadalg.

„Niet geschikt om jongeren wegwijs te maken in samenleving”

RPJO kritiseert voorlichting jongerenbrochure '16 of zo'

(van onze binnenlandredactie)

BILTHOVEN - De brochure '16 of zo' is beslist niet geschikt om jongeren wegwijs te maken in de samenleving. Dat

schrijft de Reformatorische Politieke Jongerenorganisatie (RPJO) aan de Stichting Jongeren Informatie, die de brochure onlangs voor de derde keer heeft uitgegeven. De

RPJO valt vooral over het hoofdstukje 'Seks'.

„Het hoofdstuk 'Seks' heeft een dusdanig onzedelijke strekking dat alleen al daarom '16 of zo' niet verspreid zou moeten worden. Het druist in tegen alles wat de Here zegt over heiligheid, reinheid en ingetogenheid in de seksuele omgang tussen man en vrouw”, aldus de RPJO.

De politieke jongerenorganisatie hekelte het buiten beeld blijven van het huwelijk in dit hoofdstuk. Ook stelden de jongeren dat het zogenaamde 'vrijen met jezelf' onbijbels is. „Een hoogtepunt in de geslachtsgemeenschap is een gave van God, die alleen in een wettig huwelijk beleefd mag worden volgens de Bijbel. Het is per definitie iets voor samen. Maar dan niet zo dat je je bevrediging van een ander neemt, maar in wederzijdse liefde tot elkaar, van elkaar ontvangt. Dat is dus naar zijn aard en bedoeling van God niet in je eentje na te bootsen of te vervangen door zelfbevrediging.”

Geloof

De RPJO bekritiseert in zijn brief elk hoofdstuk uit de brochure. De onderwerpen die daarin aan de orde komen zijn onder meer school, leger, inkomen, wonen, uiterlijk en geloof.

Over laatstgenoemd onderdeel schrijft de RPJO dat de brochure in gebreke blijft door te verzuigen dat Jezus Christus centraal staat in het christelijk geloof. „Wie niet in Hem gelooft, valt onder het oordeel van God en wordt voor eeuwig gestraft. Dat is heel wat anders dan zinloze verhalen die via het NCRV-programma Getijden worden geciteerd over Hervormd figuurzagen en Hindoe-rituelen”.

Zelfbeschikking

Behalve de kritiek op elk afzonderlijk chapter protesteert de RPJO ook tegen de achtergronden van '16 of zo'. Doorslaggevend in de adviezen die de brochure geeft, is volgens de jongerenorganisatie 'beslis zelf'. De RPJO wijst dit principe van de hand en toont in zijn brief aan „dat het een slechte uitwerking heeft op jongeren en hun omgeving en op de samenleving”.

Een groot deel van de kritiek op de brochure betreft ook de verwijzingen naar organisaties op allerhande terreinen. De meeste organisaties die worden genoemd, gaan volgens de RPJO uit van het zelfbeschikkingsrecht en verleiden de mensen tot zonde.

De RPJO doet de suggestie bij de vakbonden ook het Gereformerd Maatschappelijk Verbond en de Reformatorische Maatschappelijke Unie te vermelden. Verder zou 'Trouw' geschrapt moeten worden als voorbeeld van een christelijke krant, „omdat deze dat niet is en ook niet wil zijn”. In plaats daarvan zouden „twee echt christelijke kranten” vermeld moeten worden, namelijk het Reformatorisch Dagblad en het Nederlands Dagblad, aldus de RPJO.

Vrees voor escalatie als 'dijkverbod' niet meer mag

AMSTERDAM (ANP) - Het Wijkcentrum d'Oude Stadt in Amsterdam is bevreesd voor een escalatie in de Amsterdamse binnenstad als het zogeheten veertiendaags dijkverbod niet meer mag worden toegepast. Dat schrijft het wijkcentrum in een brief aan de voorzitter van de afdeling rechtspraak van de Raad van State.

Het door de gemeente ingestelde verbod, dat vooral is bedoeld om verslaafden te weren die overlast bezorgen, werd eind juli voor de Raad van State aangevochten door een junk. De Raad schorste het verbod tegen de junk, waardoor hij weer in bepaalde wijken mag komen. De exacte motivering van het besluit moet nog duidelijk worden uit de schriftelijke stukken van de Raad van State.

Het wijkcentrum schrijft in de brief te hopen dat het hier om een „individueel geval” gaat en niet om een „totaal verbod”. „Als het verbod niet meer mag dan roept u krachten op die wij niet kunnen overzien. Wij vrezen een escalatie van de tegenstellingen tussen de verschillende belangengroepen die in de buurt wonen, werken en vertoeven”, aldus het wijkcentrum.

Verkeerschaos door gasolie in Groningen

GRONINGEN (ANP) - Het verkeer op de noordelijke en westelijke ringweg in Groningen heeft gistermorgen ernstige hinder van een ongeluk met een tankauto ondervonden.

Omstreeks half elf dinsdagochtend zakte de tankauto door zijn achteras bij het nemen van een bocht. Door het ongeluk sloeg er een gat in de auto waardoor een deel van de inhoud ontspatte.

De Groningse politie sloot daarop een deel van de noordelijke ringweg en de Friesestraatweg voor het verkeer af. De brandweer wist het lekken van de gasolie te stoppen. De overgebleven gasolie werd overgepompt in een lege tankwagen van een andere firma die toevallig langreed.

Volgens de brandweer zijn er maatregelen genomen om te voorkomen dat de weggelekte olie in het riool terecht komt.

Kritiek op stimuleringsplan voor kamerverhuur

DEN HAAG (ANP) - De Landelijke Organisatie Belangen Groepen Huisvesting (LOBH) heeft gisteren het plan van de minister van Volks- en Woningzaken (Hans Eekhof) om de huurbescherming van kamerbewoners te beperken, afgewezen.

Deze beperking is een van de maatregelen waarmee Heerma de kamerverhuur aan met name jongeren wil stimuleren. Daarnaast wil hij de inkomsten uit kamerverhuur belastingvrij maken en de kamerverhuur door sociale verhuurders bevorderen. De bewindsman vroeg onlangs advies over deze voorstellen aan de Raad voor de Volkshuisvesting.

De beperking van huurbescherming voor kamerbewoners houdt in dat een hospita of hospes zonder tussenkomst van de rechter de huur na zes maanden kan opzeggen, met inachtneming van een opzegtermijn van drie maanden. Hierdoor wordt de woonsituatie van kamerbewoners uiterst onzeker, meent de LOBH.

Zij vreest verder dat de gewraakte maatregel zal leiden tot prijsopdrijving. Kamerbewoners die protesteren tegen een huurverhoging zullen door de verhuurder op straat worden gezet, aldus de belangenorganisatie.

De LOBH vindt dat de door Heerma voorgestelde maatregel gebaseerd is op een verkeerde analyse van het afnemend aanbod van kamers. Dat particulieren geen kamers willen verhuren ligt niet zo zeer aan het feit dat er sprake is van huurbescherming, maar aan beperkende maatregelen (voordeurdelersregeling) en huursubsidie. Deze beperkingen moeten worden weggenomen, aldus de LOBH.

'Oostzee' vrijwel zeker naar Eemshaven Delfzijl

DELFIJL (ANP) - De Nevrachtvaarder d'Oostzee komt vrijwel zeker naar Eemshaven. Het Haringvlietkanaal en de gemiddelde Hefhuizen, waar de haven ressorteert, worden in beginsel besloten te worden met de onbeschadigde vaten van het zeer giftige epichloorhydrine in de haven toe te laten.

Het heeft de directeur van Havenschap, ir. C. Bie, bekendgemaakt. Op dit moment vindt er intensief onderzoek plaats tussen de diverse instanties en deskundigen die straks het schip moeten opvangen. Volgens Bie wordt gewerkt aan een plan om het schip te laten lozen op de haven. Het schip moet staan beschreven met de naam van de haven. Het schip moet worden behandeld. Zo moet de schade van het schip worden vastgesteld met het spelwater gaat de haven waarmee de vaten

en de overige lading die in aanraking met het gif is geweest, moeten worden schoongespoeld.

„Vooralsnog zien wij geen aanleiding de operatie af te blazen. Ik ben ervan overtuigd dat het overleg ertoe zal leiden dat wij in de loop van woensdag het definitieve besluit zullen nemen de 'Oostzee' toe te laten”, aldus Bie. Dat besluit is formeel in handen van de gemeente Hefhuizen, maar wordt in werkelijkheid genomen te zamen met het Havenschap Delfzijl en andere betrokkenen.

De 'Oostzee' ligt nog in de Westduitse haven Brunsbüttel, waar de lekkende vaten epichloorhydrine zijn verwijderd. Indien het licht vandaag op groen gezet wordt, kan de 'Oostzee' volgens Biemond op zijn vroegst morgen in de Eemshaven worden verwacht.

Besluit Rotterdam inzake woonlastenfonds geschorst

(van onze binnenlandredactie)

DEN HAAG - De Kroon heeft het besluit van de gemeente Rotterdam om een woonlastenfonds voor minima in te stellen met onmiddellijke ingang geschorst. Dit gebeurt op verzoek van de staatssecretarissen van volksgezondheid, sociale zaken en landbouw.

De staatssecretarissen zijn van mening, dat de indruk bestaat dat het Rotterdamse fonds in strijd is met het huishoudvestings- en het inkomensbeleid van het kabinet. Het ministerie van VROM heeft dit maandag meegedeeld.

De gemeente Rotterdam wil het woonlastenfonds vanaf 1 juli van dit jaar inkomsten verlenen aan minima in stadsvernieuwingsovereenkomsten die met hoge woonlasten worden geconfronteerd.

Stadsverwarming Almere in grote financiële nood

ALMERE (ANP) - De stadsverwarming in Almere raakt steeds grotere financiële nood. Het totale verlies over 1988 op tot ruim 65 miljoen gulden. Het verlies over 1989 zal nog 10,5 miljoen bedragen.

Volgens de Mesa (Maatschappij tot Exploitatie van Stadsverwarming Almere) is het gevolg van de enorme vermindering van de financiering van de Mesa een „punt van grote nood”. Uit het gisteren verschenen verslag over 1988 van de Mesa blijkt dat de aandeelhouders een verklaring hebben afgegeven waarin ze zich bereid verklaren de financiering tot 1 mei 1990 veilig te stellen. De aandeelhouders

hebben dat gedaan in afwachting van een arbitrage-uitspraak over de vraag hoe ver hun verplichtingen gaan met betrekking tot de financiering van de Mesa.

De aandeelhouders van de Mesa zijn PGEM (Provinciale Gelderse energie-maatschappij), NOVEM (Nederlandse maatschappij voor energie en milieu) en de gemeente Almere.

De stadsverwarming is vooral in de problemen gekomen als gevolg van de koppeling van de warmtetarieven aan de gasprijs. Door de lage gasprijs dalen ook de tarieven voor stadsverwarming. In 1988 was er bovendien sprake van aanmerkelijke hogere temperaturen dan in de afgelopen jaren.

Angst heeft bewoners van Nijmeegse wijk in greep

NIJMEGEN (ANP) - De politie van Nijmegen gaat probeert de angst voor de bewoners van de oudere bewoners van de wijk Wezenhof in zijn greep heeft sinds daar een bejaarde vrouw gewelddadig om het leven kwam.

Het Nijmeegse korps heeft voor vandaag een informatiebijeenkomst belegd om de ouderen in de wijk, die soms angstig oog meer dicht doen, gerust te stellen.

Tijdens de week van de wandelvierdaagse drong een slaapkamer raam binnen bij een 76-jarige vrouw. De indringer mishandelde haar zo ernstig dat de vrouw drie dagen later in het ziekenhuis overleed.

Zowel bij de politie als bij het bureau slachtofferhulp in Nijmegen regent het sinds die gebeurtenis telefoontjes van bezorgde ouderen. Volgens een politiewoordvoerder is er in de wijk „een lichte paniek” en een ontzettende angst om te weten niet wat ze moeten doen.

Als antwoord op de gevoelens van onrust en de vele vragen over inbraakpreventie

houdt de Nijmeegse politie woensdag de informatiebijeenkomst. De politie, het bureau slachtofferhulp en de woningbouwvereniging zullen dan aan alles aan doen om de bewoners gerust te stellen en ze tips te geven over methodes hun woningen beter te beveiligen.

Volgens de politiewoordvoerder is het voor het eerst in Nederland dat de politie naar aanleiding van zo'n specifieke gebeurtenis een informatiebijeenkomst belegt.

Twee doden bij steekpartij

STAMPERSGAT (ANP) - Door een steekpartij zijn in Stampersgat in de nacht van maandag op dinsdag twee personen om het leven gekomen en is een derde zwaargewond.

Volgens een woordvoerder van de rijkspolitie ontstond de steekpartij naar aanleiding van geluidsoverlast tijdens een buurtfeest. Tussen de vermoedelijke dader en zijn buurman zou al langere tijd onenigheid hebben bestaan.

KWF: 14 miljoen meer voor kankeronderzoek

UTRECHT (ANP) - Dank zij financiële meevallers over 1988 kan het Koningin Wilhelmina Fonds (KWF) in totaal 14 miljoen gulden extra steken in kankeronderzoek.

Van dat bedrag gaat 8,5 miljoen gulden als stimuleringssubsidie naar het Nederlands Kanker Instituut en het Antoni van Leeuwenhoekhuis om de voor het kankeronderzoek benodigde infrastructuur te verbeteren, aldus het KWF.

De rest wordt gestoken in dertien projecten die vorig jaar door gebrek aan middelen niet konden worden gefinancierd. Het gaat daarbij onder meer om onderzoek naar nieuwe behandelmethoden, naar vermindering van bijverschijnselen bij chemotherapie en bestraling en naar verbetering van beenmergtransplantatie.

Door enkele grote erfenissen en gestegen opbrengsten uit collectes etcetera kwam vorig jaar in totaal 58 miljoen gulden ter beschikking van de kankerbestrijding, acht miljoen meer dan verwacht. Onder meer omdat onderzoeksprojecten later zijn opgestart

waren de werkelijke uitgaven vorig jaar 44 miljoen, bijna zes miljoen minder dan begroot zodat de totale meevaller in '88 per saldo 14 miljoen gulden bedroeg.

Oproep om Karintië te mijden vanwege neo-nazisme

(van onze binnenlandredactie)

AMSTERDAM - Het Oostenrijkse Comité i.o. is van plan in het najaar een campagne te voeren tegen het toenemende neo-nazisme in Oostenrijk en de groeiende populariteit van de Duits-nationalistische FPÖ onder leiding van Jörg Haider. De oprichting van het comité is een initiatief van oud-Eerste-Kamerlid van de VVD T. van Bemmelen en D. Houwaart, voorlichter bij het ministerie van binnenlandse zaken.

Volgens het comité i.o. is het antisemitisme nog volop aanwezig in Oostenrijk. Veertig tot 45 procent van de Oostenrijkers heeft antisemitische ideeën, aldus Houwaart.

Het comité roept toeristen op de Oostenrijkse provincie Karintië — waar Haider premier is — te mijden. Volgens Houwaart wonen verhoudingsgewijs de meeste neo-nazi's in deze provincie. Haider is meermalen ervan beschuldigd contacten te onderhouden met rechts-extremisten als Schönhuber en Le Pen. Beiden zijn dicht betrokken bij de neo-nazie.

De Oostenrijkse ambassadeur in ons land, dr. H. Pfusterschmid Hartenstein, heeft zich gekant tegen de oproep van het comité.

Twee NS-baanwerkers bij Wolfheze door trein overreden

Ondanks ongeluk geen zorg over veiligheid baanwerkers

UTRECHT - Bij Wolfheze zijn gisterochtend om half negen twee baanwerkers die op de spoorbaan aan het werk waren door een reizigerstrein aangereden. De twee mannen waren op slag dood. Voorzitter J. Kruse van de spoorwegvakbond FSV zei in een reactie op het ongeval dat in het algemeen gesproken de veiligheidsvoorschriften voor baanwerkers voldoende zijn. De NS heeft inmiddels verklaard dat veiligheid voor het personeel „de hoogste prioriteit” heeft.

Over de juiste toedracht van het dodelijke ongeval is wel enige zekerheid. Volgens een woordvoerder van de politie in Renkum (waar Wolfheze onder valt) is het dodelijke ongeval vermoedelijk mede te wijten aan het feit dat de stop-trein Arnhem-Utrecht die de beide werkers aanreed op „verkeerd spoor” reed, op een spoor waar normaliter treinen van de andere kant komen.

De stop-trein rijdt normaal (vanuit Arnhem gezien) op het rechterspoor, maar volgens de politiewoordvoerder was de trein door de centrale ver-

keersleiding bij Wolfheze naar het linkerspoor gedirigeerd. Tot die ongebruikelijke manoeuvre was besloten om op het rechterspoor de Intercity-trein Arnhem-Utrecht te laten passeren die tien minuten vertraging had.

De machinist van de stop-trein die de baanwerkers van achteren aanreed, heeft tegenover de politie verklaard dat hij nog vergeefs heeft getoeterd om de baanwerkers te waarschuwen. De NS'ers hoorden de waarschuwingssignalen echter niet, vermoedelijk omdat juist op dat moment op het rechter 'inhaal-spoor' de vertraagde intercity voorbij raasde.

Veiligheidsman

De beide omgekomen NS'ers waren belast met de controle van lassen in de spoorstaven van het betrokken baanvak. Normaliter is het zo dat bij dergelijke controles een van de twee baanwerkers de feitelijke controle verricht, terwijl de ander het treinverkeer in de gaten houdt. Kennelijk is dat om nog onduidelijke redenen bij

Wolfheze niet gebeurd, aldus een NS-woordvoerder.

De omgekomen baanwerkers zijn de 39-jarige W. Vos uit Ede en de 37-jarige H.A.L. Rikken uit het Gelderse Elst.

Werken aan de spoorbaan is altijd omgeven met strenge veiligheidsmaatregelen. Zo worden baanwerkers als regel vergezeld door een speciale veiligheidsman. Die let uitsluitend op het treinverkeer en waarschuwt de baanwerkers als er een trein aankomt. Een onderzoek van de (spoorweg)politie zal moeten uitwijzen of bij het werk aan de spoorlijn te Wolfheze de veiligheidsvoorschriften wel voldoende zijn nageleefd.

Portofoons

Voorzitter J. Kruse van de spoorwegvakbond FSV verklaarde desgevraagd dat hij mede naar aanleiding van het ongeval in Wolfheze bij NS zal bepleiten dat voortaan als extra veiligheidsmaatregel alle baanwerkersploegen worden uitgerust met zogenoemde telerail-portofoons, een soort draagbare mobilifoons. Tot nu toe krijgen baanwerkers

die apparatuur slechts in incidentele gevallen mee, aldus Kruse. Voor zover bekend hadden de baanwerkers bij Wolfheze zo'n portofoon niet bij zich.

Via de portofoon kunnen de centrale verkeersleiding (CVL) en de baanwerkers met elkaar communiceren en elkaar waarschuwen. Bij het ongeval in Wolfheze zou de CVL de baanwerkers per mobilifoon hebben kunnen waarschuwen dat er een trein „op verkeerd” spoor in aantocht was. Machinisten kunnen via telerail vanuit hun cabine al lang met de verkeersleiding communiceren.

Kruse vindt overigens in het algemeen gesproken de veiligheidsvoorschriften voor baanwerkers voldoende. Maar juist omdat er menselijke fouten in het geding zijn moet elk hulpmiddel worden benut om de veiligheid van het NS-personeel optimaal te garanderen en menselijke fouten zoveel mogelijk uit te sluiten, aldus de FSV-voorzitter. Een woordvoerder van NS zei dat de spoorwegen een verzoek van de FSV „welwillend” zal bekijken.

Als alternatieve vakantiebestemming eventjes gluren in de openbare bibliotheek van Amersfoort. In de bibliotheek is momenteel een tentoonstelling over kijkdozen. Kijk maar... (foto Jaco Klamer/ND)

kijk maar in de bibliotheek

Fietsen langs karakteristieke schaapskooien op de Veluwe

Op woensdag 16 augustus organiseert de Stichting Regiocontact Vecht Veluwe IJsselstreek een fietstocht van 40 km (die ook tot een kleinere afstand kan worden bekort) in de omgeving van Putten. Het thema is 'schaapskooien'. Niet minder dan zeven van deze bouwswaas staan langs de route. Ze herinneren aan vroeger tijden, toen er op de Veluwe door de aanwezigheid van grote heidevelden behoorlijk wat schapen werden gehouden. De schapenhouderij vormde dan ook eeuwenlang een belangrijke bron van inkomsten voor de Veluwe bevolking. Toen de schapenhouderij verdween, bleven de onderkomens van de dieren als vergeten objecten in het landschap achter en raakten veelal in verval. Enige jaren geleden is hernieuwde belangstelling ontstaan voor de eenvoudige, maar bijzondere bouwwerken. Op kleinere schaal kwamen ook de schapen weer terug om de heidevelden te begrazen.

IVN en andere particulieren zetten zich in om kooien te restaureren of te herbouwen, om

dat ze een waardevolle landschappelijke functie hebben. Een fietstocht erlangs aan de hand van een routeboekje met informatie, en een bezoekje aan een schapenhouderij kan bijdragen tot een gezellig dagje uit.

U kunt deze fietstocht beginnen bij 'De Aker', Fontanusplein 2 te Putten en Sportthal Watergoor, Watergoorweg 44, te Nijkerk, 14.30-19.00 uur. In de avond wordt geadviseerd een kortere afstand van 20 of 30 km te fietsen. Kosten van deelname f. 4,- p.p. (incl. routebeschrijving, bezichtigingen en herinnering die wordt nagezonden).

Stichting Regiocontact Vecht Veluwe IJsselstreek, tel. 03417-56422/57212, 03418-51887, 038-533472. Fietsverhuur Putten tel. 03419-1237; Nijkerk 03494-51897.

ZUTPHEN IN BEELD

Zutphen in beeld

Om het kunstbezit van de gemeente Zutphen onder de aandacht van het publiek te brengen, heeft de VVV in die plaats een speciale folder uitgebracht, met als titel 'Zutphen in beeld'. Deze maakt het mogelijk een wandel- of fietsroute samen te stellen langs de verschillende kunstobjecten. Op een overzichtelijke kaartje is aangegeven waar deze te vinden zijn. Zutphen staat volgens de samenstellers van de folder bekend om haar Middeleeuwse schoonheid. Tal van hofjes, torens, kerken, eeuwenoude woonhuizen en delen van de stadsmuur bepalen de sfeer van die stad. Ter verfraaiing van het geheel zijn op diverse locaties beelden geplaatst. Deze slaan een brug tussen de historie en het heden of versterken door hun aanwezigheid het karakter van de omgeving.

De pas verschenen folder geeft informatie over de beelden in het centrum van Zutphen. Van ieder beeld is naast de titel, ook de naam van de kunstenaar, het materiaal, jaartal en de opdrachtgever vermeld. Bovendien wordt in het kort iets verteld over de relatie tussen het beeld en de omgeving waarin het staat.

VVV Zutphen, tel. 05750-19355.

Russen en Nederlanders in Rijksmuseum

Dat de contacten tussen Rusland en Nederland niet alleen van de laatste jaren zijn, bewijst de tentoonstelling 'Russen en Nederlanders, 1600-1917'. Deze expositie is t/m 10 september te bezichtigen in het Rijksmuseum in Amsterdam.

De contacten tussen de Sovjetunie en ons land zijn al eeuwenlang zeer gevarieerd. Denk bij voorbeeld aan kooplieden die handel dreven met Rusland. Tsjaar Peter de Grote die zich als jongeman in Amsterdam bewaande in het vak van scheepstimmerman en contacten tussen kunstenaars, wetenschappers en vorstenhuizen. Zestien musea en archieven in de Sovjetunie stonden documenten en voorwerpen af voor deze tentoonstelling. De bezoeker kan hierdoor onder meer voorwerpen bekijken die door archeologen werden gevonden op de plaats waar 'Het Behouden Huys' op Nova Zembla heeft gestaan.

Rijksmuseum, Stadhouderskade 42, Amsterdam (tel. 020-266444). Open: dinsdag t/m zaterdag van 10.00 - 17.00 uur.

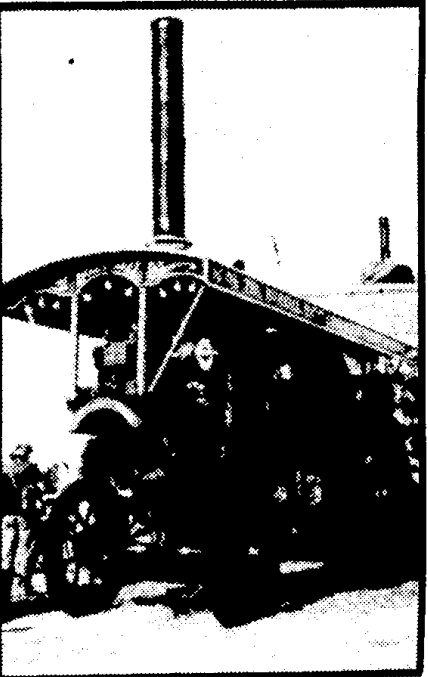
Fuchsia-show bij Huize Lusthof Epe

Van 15 t/m 19 augustus zijn in het park rondom Huize Lusthof in Epe meer dan 2200 verschillende soorten fuchsia's te bewonderen. De show in de tuin van het gezinsvervangend tehuis wordt verzorgd door de regio Apeldoorn van de Nederlandse Kring van Fuchsia-vrienden. De nieuwste trend is volgens de organisatoren de Aubergine.

Huize Lusthof, Epe. Open: dinsdag 15 aug. van 14.00 - 21.00 uur; woensdag 16 t/m vrijdag 18 aug. van 10.00 - 21.00 uur; zaterdag 19 augustus van 10.00 - 17.00 uur. Toegang: f. 3,-; kinderen t/m 12 jaar f. 2,-. Incl. H. ten Have, tel. 05780-14832.

Vestingdagen in Hellevoetsluis

In Hellevoetsluis worden volgende week de jaarlijkse vestingdagen georganiseerd. Van dinsdag 15 t/m zaterdag 19 aug. zal de historische kern van de stad aan het Haringvliet gevuld met zijn stoommachines, markten, muziek en tal van andere activiteiten. Boven het Haringvliet worden dit jaar ook vliegemonstraties gegeven. Onbetwist hoogtepunt is vol-

gens de organisatoren de zaterdag, die geheel in teken van stoommachines staat. Een grote verscheidenheid aan stoommachines zal te bezichtigen zijn. Verder leggen stoomschepen aan in de haven van Hellevoetsluis. Stoomwalsen geven demonstraties van het verhanden van wegen en werkende stoomspuiten laten zien hoe de brandbestrijding vroeger in zijn werk ging.

Gemeente Hellevoetsluis, tel. 01883-30238. Het stoomterrein is vrijdag en zaterdag 18 en 19 aug. open vanaf 10.00 uur. Toegang: f. 7,-; kinderen t/m 11 jaar f. 4,-; gezinnen (met maximaal drie kinderen tot 12 jaar) f. 17,50.

Russische Architectuur in de Beurs

De Beurs van Berlage biedt de bezoeker t/m 20 augustus de gelegenheid om kennis te maken met 'Sovjet Architectuur 1917-1987'. Deze door het Moskouse Schusevmuseum samengestelde expositie geeft een duidelijk beeld van de verschillende architectuurstromingen die in de Sovjet-Unie na de revolutie een rol hebben gespeeld. De tentoonstelling omvat onder meer werk van de architecten Melnikov, Ginzburg en de kunstenaar Malevich, wiens ontwerp van het ideale huis wordt gepresenteerd. Aan de hand van originele tekeningen en maquettes kan men zien hoe de sovjet-architectuur in de loop der jaren de opeenvolgende politieke ideeën en idealen belichaamt.

Beurs van Berlage, Damrak 277, Amsterdam. Open: dagelijks van 11.00 tot 17.00 uur.

TV vandaag

■ Zure regen

Deel 9 van *Rondom de mensaarde*, de BRT-serie over weer en klimaat, gaat over de invloed van de industriële beschaving op de atmosfeer van de aarde. 'Zure regen' is daarvoor de verzamelaar. De teneur van de programma-aankondigingen is: we zijn overal gaan meten, we weten nu bijna alles, misschien moeten we langzamerhand eens iets gaan doen.

(België, BRT 2, 20.00 u.)

■ Vogelliefhebber

De Canadees John Bax gaf op zijn veertigste een goede baan op om van zijn liefhebberij z'n werk te maken: het filmen van vogels. Met kalmte en veel geduld weet hij prachtige beelden te maken. De EO zendt over hem een documentaire uit. Zie verder deze pagina.

(Nederland 1, 20.13 u.)

■ Ghana

De NOS zendt een documentaire uit over het West-Afrikaanse land Ghana, waar de kloof tussen rijk en arm groeit. De leidraad is de tegenstelling tussen het arme plattelandsdorpie Kukurantumi en de snel moderniserende hoofdstad Accra, en het leven van een vrachtwagenchauffeur die tussen die plaatsen heen en weer rijdt.

(Nederland 3, 20.29 u.)

Televisie

Woensdag 9 augustus 1989

Nederland I, na 18.00 uur

EO: 18.30 Gestrand in het zand, Israëlische serie. NOS: 19.00 Journaal. EO: 19.16 Ronduit Radar, jongerenmagazine. 19.45 Avonturenbaai, serie. 20.13 Vogelkenners John Bax (The man who loved birds), documentaire.

21.03 Een plaats als thuis, documentaire over de menselijke kant van aids. 21.36 Muzikale ontmoeting, muziekprogramma met het Alkmaars Fluitkwartet. 21.55 Het goede zaad, documentaire over Marianna Slocum en Florence Gerdel, die in 1940 begonnen met het verspreiden van het evangelie onder Indiaanse volken in Mexico. NOS: 22.30 Journaal. EO: 22.40 De open cirkel, praatprogramma.

Nederland II

VOO: 18.40 Countdown. 19.25 Family ties, comedyserie. NOS: 20.00 Journaal. VOO: 20.29 Run the gauntlet, sportspettakel. 21.20 Nieuwslijn. 21.45 Sportgala.

door Kees de Heer

De Vogelbescherming en de NOS beginnen morgen aan een reeks van 21 uitzendingen waarin vogels centraal staan. Deze serie natuurfilms wordt, net als die van vorig jaar, gepresenteerd door Nico de Haan. Het zijn niet zozeer de zeldzame vogels die de hoofdrol spelen; de films zitten boordevol opnamen van 'gewone' soorten die vanaf de openbare weg te zien zijn.

Televisiekijkers zullen datgene wat ze in natuurfilms zien, buiten vrijwel nooit tegenkomen. De films gaan vaak over bijzondere en zeldzame soorten die leven in een reservaat waar je niet in mag. De makers zijn jarenlang aan het werk om het gedrag van deze dieren vast te leggen en voldoende materiaal te verzamelen voor een filmpje van enkele minuten.

Donderdag 10 augustus, 18.45-19.05 u., Nederland 3

De NOS en de Vogelbescherming hebben een andere werkwijze gekozen. De cameraploeg gaat hooguit één week op stap in een vogelrijke streek en filmt vanaf de openbare weg. De camera registreert niet alleen het gedrag van de zeldzame lepelaar, maar ook dat van de meerkoet, huismus, witte kwikstaart en boerenzwaluw. Presenterator Nico de Haan vertelt over het gedrag van de gefilmde vogels. De opnamen van vier of vijf dagen moeten voldoende zijn voor een informatieve uitzending van twintig minuten. En tot nu toe is dit kunststukje altijd gelukt.

IJsselmeer kust

De serie 'Vogels kijken' be-

Een beeld uit de film *Kukurantumi*, vanavond door de NOS uit te zenden. In deze film staat het leven in de Afrikaanse staat Ghana centraal.

■ Hiroshima

De BBC brengt wat men noemt een 'docu-drama' over de beslissing aan het eind van de Tweede Wereldoorlog de Amerikaanse atoombom in te zetten tegen Japan. Gepoogd wordt, op basis van Amerikaanse archieven, de besluitvorming voorafgaande aan de inzet van de bom te reconstrueren.

(BBC 2, 20.35 u.)

■ Aids-patiënten

Een plaats als thuis is de titel van een EO-documentaire over het Providence House in Los Angeles, waar aids-patiënten in de laatste fase van hun leven

22.30 China beach, serie. 23.15 Pin up club. NOS: 23.50 Journaal.

Nederland III

NOS: 18.20 Nieuws voor doven en slechthorenden. 18.30 Sesamstraat. 18.45 Malvira, poppenserie. 19.00 Atlantis mag niet verdwijnen, jeugdserie. 19.45 Verhalenvertellers, serie. 20.00 Journaal. 20.29 Kukurantumi - De weg naar Accra, tv-film over het leven in het Afrikaanse Ghana. 21.58 Studio sport. 22.30 Journaal. 22.40 Nieuws voor doven en slechthorenden.

Televisie

Donderdag 10 augustus 1989

Nederland I, voor 18.00 uur NOS: 13.00 Nieuws voor doven en slechthorenden. VARA: 17.01 Neighbours, serie. 17.24 De noodlotsdag, tekenfilm. NOS: 17.30 Journaal. VARA: 17.41 De avonturen van Teddy Ruxpin, tekenfilmserie.

Nederland II

NOS: 13.00 Nieuws voor doven en slechthorenden. AVRO: 16.20 Gunga din, Amerikaanse speelfilm uit 1939.

De scholeksters krijgen in de serie 'Vogels kijken' ruim aandacht.

gint in Zuidwest-Friesland. Langs de IJsselmeerkust ligt een reeks landbouw- en natuurgebieden die erg belangrijk is voor vogels. Bij de voltooiing van de Afsluitdijk vielen enkele zandplaten droog en op één van deze platen, de Workumerwaard, zit nu de grootste visdiefjeskolonie van Noordwest-Europa. De film toont onder meer de vliegelingen van een jong visdiefje en de snoekduik waarmee zijn ouders een prooi vangt.

Friesland is een vogelrijke provincie, zowel buiten- als binnendijks. De filmploeg 'snapte' een fuut met drie ge-

worden begeleid door christenen. (Nederland 1, 21.03 u.)

■ Bijbelvertalers

De EO herhaalt de documentaire *Het goede zaad*, over twee vrouwen die, in dienst van de Wycliffe-bijbelvertalers, jarenlang leefden onder de Tseltsals, een volk in het zuiden van Mexico. Het duurde jaren voordat er iemand zich gelooft kwam. Naderhand zijn er honderden gemeenten ontstaan.

(Nederland 1, 21.55 u.)

■ Hospice

In het programma *Kontext* zendt de Duitse tv een documentaire uit over de

Nederland III

NOS: 09.00 Nieuws voor doven en slechthorenden. 13.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.

Radio

Woensdag 9 augustus 1989

Radio 1 na 18.00 uur Ieder heel uur nieuws. EO: 18.45 Waar waren we ook alweer? AVRO: 19.02 Hobbycoop. 19.30 Akkoord. 20.02 Langs de lijn. NOS: 22.02 Podium van de Nederlandse lichte muziek. 23.06 Met het oog op morgen. NCRV: 0.02 Volgsport. 1.02 Romance. 2.02 Claire-Obscur. 4.02 Nacht-express. 6.02 In 't voorbijgaan. 6.07 Vandaag... donderdag.

Radio 2

Ieder heel uur nieuws. NCRV: 18.04 De wereld zingt Gods lof. 18.53 In 't voorbijgaan. 19.04 Water en vuur. 20.00 7.00 Zie Radio 1.

Radio 3

Ieder heel uur nieuws. NOS: 18.04 Driespoor. VPRO: 19.03 Het Front. 20.03 La Stampa. 21.03 De wereldontvanger. 23.03 Stompin.

Radio 4

NOS: 18.00 Nws. AVRO: 18.02 Zomereditie CeDea. 20.00 Nws. 20.02 Russisch klassiek op CD. 22.00 Voor het stil wordt en wat later.

Radio 5

18.00 Nieuws. TROS: 18.10 TROS Kinderforum op vakantie. TROS: 18.30 Tempo Doeloe extra. NOS: 19.00 Programma voor buitenlandse werknemers.

Donderdag 10 augustus 1989

Radio 1 voor 18.00 uur Ieder heel uur nieuws. AVRO: 7.04 AVRO's radiojournaal. (NOS: 7.30 Nieuws) 9.06 Arbeidsvitaminen. 10.50 Leuterkoek en zandge-

hospice-beweging, die vanuit Engeland naar Nederland is overgewaaid. In hospices worden terminale patiënten tot aan hun dood begeleid. De Duitse ziekenfondsen willen er nog niet mee samenwerken. (Duitsland 2, 22.45 u.)

Radio morgen

■ Psychiatrie

KRO's onderwijsprogramma *Klasse* gaat over psychiatrie. Nogal wat jongeren hebben psychische problemen, waardoor soms een (korte) opname in een psychiatrisch ziekenhuis nodig is. In het programma wordt een 18-jarige jongen die is opgenomen, gevolgd. Ook zijn moeder komt aan het woord.

(Radio 5, 14.00 u.)

Nieuws op tv vanavond

19.00 u.: **Ned. 1** BBC 1 Dtsl. 2
19.30 u.: **Belg. 1 en 2** **Ned. 1 en 3** (Nord)
20.00 u.: **Ned. 2 (act. VOO)** Dtsl. 2
21.25 u.: **Ned. 2 (act. VOO)** Dtsl. 3 (West)
21.30 u.: **Ned. 1 en 3** Belg. 1
21.50 u.: **Super Channel** Dtsl. 1 (act.)
22.00 u.: **BBC 1** Dtsl. 2 (act.)
22.30 u.: **Ned. 1 en 3** Belg. 1
23.30 u.: **BBC 2 (act.)** Dtsl. 1 (act.)
00.00 u.: **Ned. 2** Super Channel
00.13 u.: Dtsl. 3 (West)
00.25 u.: Dtsl. 1 en 3 (Nord)
00.40 u.: Dtsl. 2

bak. 11.06 Arbeidsvitaminen. 12.06 De burgemeester is jarig. NOS: 12.55 Mededelingen t.b.v. land- en tuinbouw. AVRO: 13.00 AVRO's Radiojournaal. AVRO: 14.06 Koperen Koe en Nikkelen Nels. KRO: 16.06 Echo-magazine.

Radio 2

Ieder heel uur nieuws. NCRV: 7.04 Het levende woord. 7.11 Vandaag... donderdag. 8.04 Hier en nu. 8.53 Ontmoeting. 9.04 Wie weet waar Willem Wever woont. 10.04 Plein publiek. 11.04 Onvoltooid verleden tijd. 12.04 't blijft Holland. 12.40 Middagpauzedienst. 13.04 Hier en nu. 13.20 Tafel Voogd presenteert... 14.04 De skaf van vier. 15.04 NCRV Coupe sollei. 16.04 De Familieshow. VOO: 17.04 Hollandse hits.

Radio 3

Ieder heel uur nieuws. TROS: 6.02 De haveromoutshow. 9.04 TROS gouden uren. 12.04 50 Pop of een enge. 14.04 De nationale hitparade top 100.

Radio 4

NOS: 7.00 Nws. 7.02 Ochtendstemming. (8.00 Nws.) 9.02 Veronica's meesterwerken. 10.35 Muziek voor miljoenen. 12.00 Veronica's meesterwerken. NOS: 13.00 Nws. VOO: 13.02 Nederland Muziekland Klassiek. EO: 14.00 Metronomium in 'konsert'. VPRO: 16.00 Senza parola.

Radio 5

NOS: 6.30-6.49 Scheepvaart- en marktberichten en uitgebreid weerbericht. 9.00 Nws. 9.02 NOS-Sportief. 9.25 Westerstanden. RVU: 9.30 Hulpverleners naar het dak. KRO: 10.00 De zonnebloem. 11.00 50+ Seniorenshow. NOS: 12.00 Nws. KRO: 12.05 Wat hebben we gelezen? NOS: 13.00 Nieuws. KRO: 13.10 Derde Wereld. 13.30 Da Capo. 14.00 Klasse-special. 15.00 150 jaar Limburg. 16.00 NOS Cultuur. KRO: 17.25 Marktberichten. 17.30 Scheepspraat. NOS: 17.35 Postbus 51 Radio Magazine. NOS: 17.55 Mededelingen en schippersberichten.

DE WRAAK VAN DE COWBOY

door A. van Atten

21.) Kate zat boven op de omheining van een kleine weide en keek met grote belangstelling naar het toneel voor haar. Twee cowboys waren bezig met een gezeld paard. Een van hen droeg een linnen zak met gereedschappen en hoefijzers. Toen hij die met een metalen klank op de grond liet vallen, snoof en sprong het dier en liet het wit van zijn ogen zien. Het wist wat die klank betekende. „Ben je van plan daar de hele dag te blijven zitten?” vroeg Buck aan het meisje.

„Zeker”, antwoordde Kate. „Net zolang tot je met het paard klaar bent!” „Maar we zullen hem stevig vast moeten binden”, zei Buck. „Dat weet ik. Maar je zult hem geen pijn doen hè?” Buck krabde zich op zijn hoofd. „Nou, geen pijn doen...” „We zullen hem in elk geval niet nodeloos martelen”, zei Rufe.

„Het zal veel aan hem zelf liggen”, grinnikte Buck. Hij wendde zich tot het paard.

„Jongeman, laat nu eens zien hoeveel gezond paardenverstand je hebt. Ga maar eens kalm liggen!”

(wordt vervolgd)

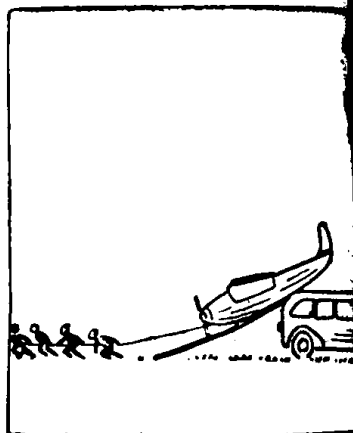
Baron De Bruin maakt een luchtreis

door Douwe Sikkema

57. De bus stopte en de chauffeur sprong er uit. „Wat betekent dit?” vroeg hij boos.

„We wilden graag meerijden als het kan”, zei de baron. „O, is u het, meneer de baron?” zei de chauffeur beleefd en tikte aan zijn pet. „Natuurlijk, meneer de baron. U kunt met alle plezier meerijden. We gaan verder.” Hij sprong van de treepklank, wipte terug op zijn plaats en reed de bus tot voor het huis van de baron.

58. Alle passagiers kwamen uit de bus en hadden schijn in 't geval. Er werden een paar lange planken gehaald en gen de bus geplaatst. Aan deze planken trokken ze de men de Bromvlieg van de bus. De mensen waren zo dienstig, dat ze nog meeblieden het vliegtuig naar de bar te slepen. „Vriendelijk bedankt, men”, zei de baron en deelde kwistig sigaren uit.

Het weer

Wisselvallig

Zonnig. Middagtemperatuur rond 24 graden. Een matige zuidwestenwind, windkracht 3. De vooruitzichten voor morgen tot en met zondag: Overgang naar wisselvalliger en koeler weer. Af en toe een bui. Middagtemperatuur dalend tot ongeveer 19 graden.

Diefstal van piano van Hitler en guillotine

HAMBURG (AP) - Een guillotine uit de Franse Revolutie en een piano die ooit aan Hitler toebehoorde zijn uit een pakhuys in Hamburg gestolen, zo heeft een woordvoerder van de politie bekendgemaakt.

De guillotine en de piano, die verzekerd waren voor een bedrag van ruim honderdduizend gulden, zouden op 15 september worden geveild. De politie zei dat de dieven een hefftruck hadden gebruikt om hun buit in een vrachtauto te laden. Hitler had de piano op zijn 50-ste verjaardag gekregen van de gemeente Warnsdorf.

Het weer in B...

Schotland en Ierland: Half zwaar bewolkt en vooral van enige tijd regen. Middagtemperatuur 18°.

Engeland: Perioden met zon en kans op wat regen. Middagtemperatuur rond 23°.

België en Luxemburg: Perioden met zon en overwegend droog. Middagtemperatuur rond 24°.

West-Duitsland: Perioden met zon, maar ook enkele lokale regen- of onweersbuien. Middagtemperatuur van 24° in het noorden tot 20° in het zuiden.

Frankrijk: Perioden met zon in het zuiden plaatselijk een regen- of onweersbui. Middagtemperatuur van 20° aan de Kanaalkust tot 30° in het zuiden.

Spanje en Portugal: Perioden met zon en mogelijk een regen- of onweersbui. Middagtemperatuur van 22° aan de noordkust tot 30° het binnenland.

Zwitserland en Oostenrijk: Tot zwaar bewolkt en enkele regen- of onweersbuien. Middagtemperatuur van 24 tot 28°.

Italië: Perioden met zon, vooral in het noorden kans op regen- of onweersbui. Middagtemperatuur van 28° in de Dolomieten tot 36° in het zuiden.

Joegoslavië: Zonnig, maar nog in het noorden kans op een regen- of onweersbui. Middagtemperatuur rond 32°.

Griekenland: Zonnig en droog. Middagtemperatuur rond 35°.

de eilanden wat koeler.

Noorwegen en Zweden: Beroemde vogel in Zuid-Noorwegen toe regen. Middagtemperatuur 16° aan de Noorse kust tot 20° in Zweden.

Denemarken: Perioden met zon. Middagtemperatuur rond 23°.

NEW YORK (RNS) - De node van de Discipelen van Christus in de Verenigde Staten heeft de rooms-katholieke priester mgr. Philip Morris gekozen tot bestuurslid van de protestantse kerk. De Discipelen zijn de eerste protestantse kerk in de Verenigde Staten waar het beleid wordt bepaald door een priester wordt bepaald.

Vliegtuig met Amerikaanse politicus verdwenen

ADISABABA (AP) - In Ethiopië is een zoektocht begonnen naar een vliegtuig dat maandag met veertien inzittenden, waaronder twee Amerikanen, verdwenen is. Het vliegtuig was op weg naar Addis Abeba naar een vlucht van de Ethiopische vluchtelingenkamp aan de grens met de Soedanese grens. Het vliegtuig heeft een Amerikaanse vluchtvoerder in Ethiopië gehad.

Leland is voorzitter van de Amerikaanse Huis van Afgevaardigden. Hij was in Addis Abeba aangekomen om de vluchtelingen onder de vluchtelingenkampen in Ethiopië te bezoeken.

De Amerikaanse vluchtvoerder Leland zei dat Leland met een groep van vijf leden van de Amerikaanse vluchtelingen kamp aan de grens met Sudan te spreken. Leland is voorzitter van de Amerikaanse Huis van Afgevaardigden. Hij was in Addis Abeba aangekomen om de vluchtelingen onder de vluchtelingenkampen in Ethiopië te bezoeken. Leland zei dat Leland met een groep van vijf leden van de Amerikaanse vluchtelingen kamp aan de grens met Sudan te spreken.

Vrachtwagen overrijdt Nederlanders in Frankrijk

PARIS (AP) - Bij een ongeluk op de A-7 in Frankrijk zijn de Nederlandse ouders van drie kinderen om het leven gekomen. Het paar had na en klap van de auto gestopt en de kinderen achter de vangrail van de auto zelf de band te kunnen verwisselen, toen beiden overreden door een vrachtwagen. De ouders werden geïdentificeerd als C. en M. Hamelink uit Heeze. De kinderen bleven lichamelijk ongedeerd, maar waren ernstig geschokt, aangezien zij enige waren van het verongelukte paar.

Walesa voor coalitie-regering zonder PVAP

WARSAU (RTR-AP) - Lech Walesa, de leider van de Poolse vakbond Solidariteit, heeft twee kleinere partijen oproepen, met Solidariteit een coalitieregering te vormen onder de communistische partij (PVAP). De enige politieke oplossing van de huidige situatie is de instelling van een ministerie van de Coalitie van de Verenigde Boerenpartij en de Democratische Partij", aldus Walesa in een verklaring. De beide laatstgenoemde partijen waren altijd nauw met de PVAP verbonden, maar de laatste tijd gaven beide partijen aan, een meer onafhankelijke rol te willen spelen. De Boerenpartij en de Democratische Partij hebben respectievelijk 76 en 27 afgevaardigden in het 460 zetels tellende parlement. Samen met de PVAP beschikken deze partijen over 299 zetels, terwijl Solidariteit 161 afgevaardigden heeft. De door Walesa voorgestelde coalitie zou dan kunnen rekenen op een meerderheid van 264 zetels in het parlement.

Sjevardnadze wil regionale Afghanistan-conferentie

MOSKOU (DPA-RTR) - De Sovjetminister van buitenlandse zaken, E. Sjjevardnadze, wil een regionale conferentie over Afghanistan om een einde te maken aan de burgeroorlog in dat land. Sjjevardnadze zei dit in een interview met het Afrikaanse persbureau Bakhtar.

Aan de conferentie zouden China, Pakistan, Iran, India en de Sovjetunie moeten deelnemen.

Parlement Suriname stemt in met Akkoord van Kourou

PARAMARIBO (ANP) - De Nationale Assemblée van Suriname heeft met overgrote meerderheid haar fiat gegeven aan het vredesakkoord, dat de regering vorige maand met het Junglecommando van Ronnie Brunswijk heeft gesloten. Het zogenoemde Akkoord van Kourou werd met 44 stemmen vóór en twee tegen bij afwezigheid van vijf leden door de Surinaamse volksvertegenwoordiging goedgekeurd. Ook het besluit van de regering om met de uitvoering van het akkoord te beginnen, kreeg de instemming van de Nationale Assemblée.

Na ongeveer zeven uur debatteren werd een motie van vijf leden van de coalitie en één lid van de oppositie in stemming gebracht. De tegenstemmers zijn leden van de Nationale Democratische Partij (NDP), de politieke arm van het nationale leger.

NDP-fractieleider F. Playfair blijft erbij dat „het akkoord van Kourou geen ge-

zond uitgangspunt is". Volgens hem is het akkoord in strijd met de grondwet en worden „fundamentele aspecten", zoals ontmanteling van het Junglecommando en incorporatie van leden ervan in het politie-apparaat, onvolvoledig in het akkoord belicht.

Vertrouwenscrisis

Vice-president H. Arron ontkeide in de Nationale Assemblée dat er een vertrouwenscrisis zou bestaan tussen de regering en het militair gezag, zoals het leger beweert. „De regering is met niemand op het oorlogspad. Wij hebben allemaal hetzelfde belang: politieke rust, stabiliteit en nationale verzoening, de basis voor nationale ontwikkeling". Volgens Arron is het niet uitgesloten dat er „aanvullende maatregelen" komen voor de opheffing van het Junglecommando. Hierop had president Shankar maandagochtend in een toespraak al gewezen.

De opmerkingen van Shankar en Arron waren een reactie op een voorstel dat leider Bouterse begin deze week deed over nieuwe onderhandelingen, waarin ontwapening en ontmanteling van het Junglecommando centraal zouden moeten staan. Shankar ontkeide overigens dat hij en de vice-president twijfels zouden hebben over de uitvoerbaarheid van het Akkoord van Kourou. Bouterse beweerde zondag op een persconferentie het tegendeel.

„Het buitenland heeft geen bemoeienis gehad met het sluiten van het akkoord tussen de regering en het Junglecommando", zo beklemtoonde de president, de vice-president en de voorzitter van de Nationale Assemblée, J. Lachmon. Lachmon maakte deel uit van de parlementaire commissie die de regeringsdelegatie bij de onderhandelingen in Kourou (Frans-Guyana) adviseerde.

Lachmon zei dat de regering te allen tijde opnieuw de noodtoestand kan afkondigen, als het Junglecommando de uitvoering van het vredesakkoord zou tegenwerken. De parlementsvoorzitter is het eens met Bouterse over de noodzaak tot ontmanteling van het Junglecommando. Hij beklemtoonde evenwel dat daarin reeds in het akkoord is voorzien.

Over het voorstel van Bouterse dat leden van het Junglecommando maar politiek asiel in Nederland moeten vragen, zei Lachmon dat dat geen zaak voor de regering is, maar voor individuele leden van het Junglecommando. „Maar ook als zij dat zouden willen, is het probleem niet opgelost. Zij moeten met beruchte personen praten, als Brunswijk politiek asiel in Nederland zou krijgen". Lachmon doelde hiermee op leiders van afgesplitste groeperingen van het Junglecommando, die zich recentelijk schuldig zouden hebben gemaakt aan berovingen en andere criminele daden.

Politiek asiel

In zijn slotwoord verwees vice-president Arron naar de kloof tussen het binnenland en de kuststreek van Suriname. Die moet zo snel mogelijk worden verkleind. Het akkoord van Kourou, dat een einde moet maken aan drie jaar gewapende strijd tussen het Junglecommando en het leger, biedt volgens hem daartoe goede mogelijkheden.

„Roemeense rapporteur VN met dood bedreigd"

GENÈVE (RTR) - De Roemeense professor D. Mazilu heeft op aanvraag van de Verenigde Naties verslag uitgebracht over de mensenrechtssituatie in zijn land. Met het verslag stuurde hij een brief mee waarin hij schreef dat zijn familie en hij gevolgd worden door de Roemeense politie, die hem met de dood bedreigt heeft. Dat hebben VN-functionarissen in Genève bekendgemaakt.

In zijn verslag voor de Subcommissie ter Voorkoming van Discriminatie en de Bescherming van Minderheden van de VN beschrijft Mazilu dat de politieke leiders van Roemenië „alle constitutionele vrijheden en grondrechten hebben opgeschort, en alle nationale en internationale wetten en regelingen inzake mensenrechten schenden". In zijn brief zegt de professor dat hij en zijn familie dag en nacht gevolgd worden door meer dan 30 politiemensen die bedreigd hebben hem te doden. „Zij hebben verklaard dat zij toestemming hebben van hun leiders, mij zo snel mogelijk ter dood te brengen", aldus Mazilu in zijn handgeschreven, ongeteekte brief.

Mazilu, voormalig hoofd van de juridische afdeling van het Roemeense ministerie van buitenlandse zaken, schrijft verder dat de autoriteiten geprobeerd hebben te voorkomen dat hij zijn verslag schreef. Zij verhinderden ook dat hij de laatste drie jaarvergaderingen van de Subcommissie in Genève bijwoonde. De VN-medewerkers zeiden niet hoe Mazilu's rapport hen bereikt heeft.

De Roemeense Bond voor de Verdediging van de Mensenrechten maakte bekend dat Roemeense veiligheidsagenten de afgelopen maanden twee etnische Hongaren hebben doodgeslagen. Een derde Hongaar zou nog gevangenen zitten. De 42-jarige T. Ianos werd in mei gearresteerd tijdens een cristelijke kerkdienst. T. Ianos werd in juni opgepakt omdat hij in het Hongaars een drankje bestelde. Beiden werden tijdens verhoor doodgeslagen.

LUCHTVERKEER

PARIJS (RTR) - Twee vakbonden van Franse luchtvaarttechnici hebben voor een vijfdaagse staking aangekondigd vanaf morgen. Dat hebben vakbondsfunctionarissen gezegd. Vakantiegegraven zouden de komende weekwisseling als gevolg van de actie met grote vertragingen in het Europese vliegverkeer rekening moeten houden. De technici willen een extra vergoeding.

TUNIS (AFP) - De leider van de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie (PLO), Arafat, is unaniem gekozen tot voorzitter van het Centraal Comité van Fatah, de belangrijkste groepering binnen de PLO. Dit heeft het Palestijnse persbureau Wafa gemeld.

De afgelopen vrijdag 60 jaar geworden Arafat richtte de Fatahbeweging in 1959 zelf op. Hij was al lid van het vertrekkende Centraal Comité, maar bekleedde daarin geen functie. Uit hoofde van zijn voorzitterschap kan hij nu bijeenkomsten van het van 15 tot 21 leden uitgebreide comité bijeenroepen en voorzitten en controle uitoefenen op de activiteit daarvan.

Al-Fatah stemde eerder deze week door het aannemen van een resolutie al in met het beleid van Arafat, dat uitgaat van een naast elkaar bestaan van de staten Palestina en Israël. Arafat kreeg de steun van 90 procent van de ruim 1.100 afgevaardigden. Medewerkers van Arafat en gemiddelde medestanders die geen lid zijn van Al-Fatah zeiden verheugd te zijn over het resultaat.

De resolutie steunt de strategie steunt van het Palestijnse parlement in ballingschap, de Palestijnse Natie. Vanuit zijn organisatie kreeg Arafat veel kritiek te verduren, omdat hij soms op eigen gezag zou handelen en omdat de PLO niets zou hebben gewonnen met zijn concessies aan Israël en de Verenigde Staten. Hoewel de resolutie het Israëlische plan voor verkiezingen in de bezette gebieden verwerpt, wordt het idee van vrije en democratische verkiezingen in het kader van een alomvattende overeenkomst niet geheel uitgesloten.

De nieuwe voorzitter van de Japanse regeringspartij LDP, T. Kaifu (tweede van rechts) wordt gefeliciteerd met zijn verkiezing door zijn rivalen S. Ishihara (l.) en Y. Hayashi (r.).

De kersverse Nieuwzeelandse premier G. Palmer (m.) barst in lachen uit tijdens een gezamenlijke persconferentie met zijn voorganger D. Lange (l.) en vice-premier H. Clark (r.).

Palmer van plan beleid Lange voort te zetten

WELLINGTON (AP) - G. Palmer, die door de Nieuwzeelandse Labourpartij is gekozen tot voorzitter en daarmee tot de nieuwe premier van het land, heeft gezegd dat hij de politiek van zijn voorganger Lange zal voortzetten, met inbegrip van diens anti-kernwapenbeleid.

Palmer (47) werd tot leider van de Labourpartij gekozen, nadat Lange maandag onverwacht zijn vertrek als partijleider en premier bekend had gemaakt. Minister van volksgezondheid H. Clark (40) werd door de partij aangewezen als nieuwe vice-premier.

Lange, die vijf jaar partijleider en premier was, zou naar verwacht gisteren nog formeel zijn ontslag indienen bij gouverneur-generaal Reeves. Palmer wordt als partijleider automatisch Lange's opvolger als premier.

Tijdens een persconferentie direct na zijn verkiezing zei Palmer dat hij het economische en sociale beleid van Lange zal voortzetten. Lange schafte de landbouwsubsidies af en privatiseerde belangrijke overheidsbedrijven als de spoorwegen, de kolennijnen, de elektriciteitsbedrijven

Arafat voorzitter van Centraal Comité Fatah

TUNIS (AFP) - De leider van de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie (PLO), Arafat, is unaniem gekozen tot voorzitter van het Centraal Comité van Fatah, de belangrijkste groepering binnen de PLO. Dit heeft het Palestijnse persbureau Wafa gemeld.

Oostduitsers pogen massaal naar Westen uit te wijken

OOST-BERLIJN - Hoewel het de burgers in de DDR niet beter of slechter gaat dan voorheen, neemt de ontevredenheid onder de bevolking toch toe. Westerse waarnemers in Oost-Berlijn leiden dit af uit het toenemende aantal Oostduitse emigranten. De aantrekkingskracht van de Bondsrepubliek en de hervormingen elders in Oost-Europa zouden hier debet aan zijn.

Kookpannen/Keukengerei

Sola Elite en Sola-Duplo kookpannen tot 70% korting

Losse bestekartikelen

Alleshande restanten in diverse modellen en uitvoeringen. Voordeliger kan niet! Nu vanaf f1.-

Porselein en kristal

Langerthal Porselein en Inn Crystal Nu tot 50% korting

De reis naar Zeist is zeker de moeite waard! Onze koopjeshal staat vol fantastische aanbiedingen en verrast u met koopjes. Wacht niet te lang, want op is op!

Sola Fabrik, Van Reenenweg 155 te Zeist. Openingstijden: ma t/m vrij van 9.00-17.00 uur, zaterdag van 10.00-16.00 uur.

Voor alle inlichtingen, routebeschrijving of uitgebreide Sola documentatie kunt u bellen 03404-23364 of schrijven naar: Sola fabrik, Antwoordnummer 105, 3700 VB Zeist (postzegel niet nodig).

RECHTZETTING

Door een vergissing op de redactie zijn in de kop van het artikel dat gisteren op deze plaats stond enkele woorden weggevaallen. Als gevolg daarvan werd de kop wel erg ongelukkig. Deze had moeten luiden: Noordieren blijven hopen op vrede na twintig jaren oorlog.

De DDR heeft maar weinig middelen tot zijn beschikking om deze stroom te keren, zonder terug te vallen op de repressieve methodes die tijdens de Koude Oorlog in zwang waren. Vooral houdt Oost-Berlijn het bij een waarschuwing aan de bevolking. Begin deze week nog werden de DDR-onderdanen via een bericht in alle kranten gewaarschuwd, niet hun toevlucht te zoeken in de Westduitse ambassades. Die zouden immers volgens het internationale recht geen DDR-burgers mogen helpen: „alleen de DDR heeft hiertoe de bevoegdheid", aldus het communiqué. (AFP)

RECHTZETTING

Door een vergissing op de redactie zijn in de kop van het artikel dat gisteren op deze plaats stond enkele woorden weggevaallen. Als gevolg daarvan werd de kop wel erg ongelukkig. Deze had moeten luiden: Noordieren blijven hopen op vrede na twintig jaren oorlog.

RECHTZETTING

Door een vergissing op de redactie zijn in de kop van het artikel dat gisteren op deze plaats stond enkele woorden weggevaallen. Als gevolg daarvan werd de kop wel erg ongelukkig. Deze had moeten luiden: Noordieren blijven hopen op vrede na twintig jaren oorlog.

RECHTZETTING

Door een vergissing op de redactie zijn in de kop van het artikel dat gisteren op deze plaats stond enkele woorden weggevaallen. Als gevolg daarvan werd de kop wel erg ongelukkig. Deze had moeten luiden: Noordieren blijven hopen op vrede na twintig jaren oorlog.

RECHTZETTING

Door een vergissing op de redactie zijn in de kop van het artikel dat gisteren op deze plaats stond enkele woorden weggevaallen. Als gevolg daarvan werd de kop wel erg ongelukkig. Deze had moeten luiden: Noordieren blijven hopen op vrede na twintig jaren oorlog.

RECHTZETTING

Door een vergissing op de redactie zijn in de kop van het artikel dat gisteren op deze plaats stond enkele woorden weggevaallen. Als gevolg daarvan werd de kop wel erg ongelukkig. Deze had moeten luiden: Noordieren blijven hopen op vrede na twintig jaren oorlog.

RECHTZETTING

Door een vergissing op de redactie zijn in de kop van het artikel dat gisteren op deze plaats stond enkele woorden weggevaallen. Als gevolg daarvan werd de kop wel erg ongelukkig. Deze had moeten luiden: Noordieren blijven hopen op vrede na twintig jaren oorlog.

RECHTZETTING

Door een vergissing op de redactie zijn in de kop van het artikel dat gisteren op deze plaats stond enkele woorden weggevaallen. Als gevolg daarvan werd de kop wel erg ongelukkig. Deze had moeten luiden: Noordieren blijven hopen op vrede na twintig jaren oorlog.

RECHTZETTING

Door een vergissing op de redactie zijn in de kop van het artikel dat gisteren op deze plaats stond enkele woorden weggevaallen. Als gevolg daarvan werd de kop wel erg ongelukkig. Deze had moeten luiden: Noordieren blijven hopen op vrede na twintig jaren oorlog.

RECHTZETTING

Door een vergissing op de redactie zijn in de kop van het artikel dat gisteren op deze plaats stond enkele woorden weggevaallen. Als gevolg daarvan werd de kop wel erg ongelukkig. Deze had moeten luiden: Noordieren blijven hopen op vrede na twintig jaren oorlog.

RECHTZETTING

Door een vergissing op de redactie zijn in de kop van het artikel dat gisteren op deze plaats stond enkele woorden weggevaallen. Als gevolg daarvan werd de kop wel erg ongelukkig. Deze had moeten luiden: Noordieren blijven hopen op vrede na twintig jaren oorlog.

RECHTZETTING

Door een vergissing op de redactie zijn in de kop van het artikel dat gisteren op deze plaats stond enkele woorden weggevaallen. Als gevolg daarvan werd de kop wel erg ongelukkig. Deze had moeten luiden: Noordieren blijven hopen op vrede na twintig jaren oorlog.

De kersverse Nieuwzeelandse premier G. Palmer (m.) barst in lachen uit tijdens een gezamenlijke persconferentie met zijn voorganger D. Lange (l.) en vice-premier H. Clark (r.).

Palmer van plan beleid Lange voort te zetten

WELLINGTON (AP) - G. Palmer, die door de Nieuwzeelandse Labourpartij is gekozen tot voorzitter en daarmee tot de nieuwe premier van het land, heeft gezegd dat hij de politiek van zijn voorganger Lange zal voortzetten, met inbegrip van diens anti-kernwapenbeleid.

Palmer (47) werd tot leider van de Labourpartij gekozen, nadat Lange maandag onverwacht zijn vertrek als partijleider en premier bekend had gemaakt. Minister van volksgezondheid H. Clark (40) werd door de partij aangewezen als nieuwe vice-premier.

Lange, die vijf jaar partijleider en premier was, zou naar verwacht gisteren nog formeel zijn ontslag indienen bij gouverneur-generaal Reeves. Palmer wordt als partijleider automatisch Lange's opvolger als premier.

Tijdens een persconferentie direct na zijn verkiezing zei Palmer dat hij het economische en sociale beleid van Lange zal voortzetten. Lange schafte de landbouwsubsidies af en privatiseerde belangrijke overheidsbedrijven als de spoorwegen, de kolennijnen, de elektriciteitsbedrijven

Arafat voorzitter van Centraal Comité Fatah

TUNIS (AFP) - De leider van de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie (PLO), Arafat, is unaniem gekozen tot voorzitter van het Centraal Comité van Fatah, de belangrijkste groepering binnen de PLO. Dit heeft het Palestijnse persbureau Wafa gemeld.

Oostduitsers pogen massaal naar Westen uit te wijken

OOST-BERLIJN - Hoewel het de burgers in de DDR niet beter of slechter gaat dan voorheen, neemt de ontevredenheid onder de bevolking toch toe. Westerse waarnemers in Oost-Berlijn leiden dit af uit het toenemende aantal Oostduitse emigranten. De aantrekkingskracht van de Bondsrepubliek en de hervormingen elders in Oost-Europa zouden hier debet aan zijn.

Kookpannen/Keukengerei

Sola Elite en Sola-Duplo kookpannen tot 70% korting

Losse bestekartikelen

Alleshande restanten in diverse modellen en uitvoeringen. Voordeliger kan niet! Nu vanaf f1.-

Porselein en kristal

Langerthal Porselein en Inn Crystal Nu tot 50% korting

De reis naar Zeist is zeker de moeite waard! Onze koopjeshal staat vol fantastische aanbiedingen en verrast u met koopjes. Wacht niet te lang, want op is op!

Sola Fabrik, Van Reenenweg 155 te Zeist. Openingstijden: ma t/m vrij van 9.00-17.00 uur, zaterdag van 10.00-16.00 uur.

Voor alle inlichtingen, routebeschrijving of uitgebreide Sola documentatie kunt u bellen 03404-23364 of schrijven naar: Sola fabrik, Antwoordnummer 105, 3700 VB Zeist (postzegel niet nodig).

RECHTZETTING

Door een vergissing op de redactie zijn in de kop van het artikel dat gisteren op deze plaats stond enkele woorden weggevaallen. Als gevolg daarvan werd de kop wel erg ongelukkig. Deze had moeten luiden: Noordieren blijven hopen op vrede na twintig jaren oorlog.

De reis naar Zeist is zeker de moeite waard! Onze koopjeshal staat vol fantastische aanbiedingen en verrast u met koopjes. Wacht niet te lang, want op is op!

De telecommunicatie. Zijn economische politiek kon de werkloosheid echter niet terugdringen, deed de rente stijgen en zorgde voor een grote buitenlandse schuld, hetgeen hem felle kritiek opleverde.

Palmer zei ook dat het anti-kernwapenbeleid van Lange niet ter discussie staat. Lange verbood Amerikaanse oorlogsschepen met kernwapens aan boord Nieuwzeelandse havens aan te doen. Hierdoor kwam Lange in aanvaring met Washington, hetgeen uiteindelijk leidde tot het uiteenvallen van de Anzus het militaire samenwerkingsverband tussen Australië, Nieuwzeeland en de VS.

„Onze kernwapenpolitiek zal niet veranderen", zo zei Palmer. „Wij willen een dialoog met de Amerikanen, wij willen discussies voeren, maar ik zou niet willen suggereren dat er op dit gebied enig vooruitzicht bestaat op onmiddellijke verandering." Eerder had het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken gezinspeeld op een mogelijke wijziging van het Nieuwzeelandse anti-kernwapenbeleid, nu Palmer het roer heeft overgenomen.

Arafat voorzitter van Centraal Comité Fatah

TUNIS (AFP) - De leider van de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie (PLO), Arafat, is unaniem gekozen tot voorzitter van het Centraal Comité van Fatah, de belangrijkste groepering binnen de PLO. Dit heeft het Palestijnse persbureau Wafa gemeld.

Oostduitsers pogen massaal naar Westen uit te wijken

OOST-BERLIJN - Hoewel het de burgers in de DDR niet beter of slechter gaat dan voorheen, neemt de ontevredenheid onder de bevolking toch toe. Westerse waarnemers in Oost-Berlijn leiden dit af uit het toenemende aantal Oostduitse emigranten. De aantrekkingskracht van de Bondsrepubliek en de hervormingen elders in Oost-Europa zouden hier debet aan zijn.

Kookpannen/Keukengerei

Sola Elite en Sola-Duplo kookpannen tot 70% korting

Losse bestekartikelen

Alleshande restanten in diverse modellen en uitvoeringen. Voordeliger kan niet! Nu vanaf f1.-

Porselein en kristal

Langerthal Porselein en Inn Crystal Nu tot 50% korting

De reis naar Zeist is zeker de moeite waard! Onze koopjeshal staat vol fantastische aanbiedingen en verrast u met koopjes. Wacht niet te lang, want op is op!

Sola Fabrik, Van Reenenweg 155 te Zeist. Openingstijden: ma t/m vrij van 9.00-17.00 uur, zaterdag van 10.00-16.00 uur.

Voor alle inlichtingen, routebeschrijving of uitgebreide Sola documentatie kunt u bellen 03404-23364 of schrijven naar: Sola fabrik, Antwoordnummer 105, 3700 VB Zeist (postzegel niet nodig).

RECHTZETTING

Door een vergissing op de redactie zijn in de kop van het artikel dat gisteren op deze plaats stond enkele woorden weggevaallen. Als gevolg daarvan werd de kop wel erg ongelukkig. Deze had moeten luiden: Noordieren blijven hopen op vrede na twintig jaren oorlog.

De reis naar Zeist is zeker de moeite waard! Onze koopjeshal staat vol fantastische aanbiedingen en verrast u met koopjes. Wacht niet te lang, want op is op!

De nieuwe voorzitter van de Japanse regeringspartij LDP, T. Kaifu (tweede van rechts) wordt gefeliciteerd met zijn verkiezing door zijn rivalen S. Ishihara (l.) en Y. Hayashi (r.).

Kaifu nieuwe leider Japanse LDP

TOKYO (RTR) - T. Kaifu is gisteren gekozen tot voorzitter van de regerende Liberale Democratische Partij (LDP) in Japan. Dit betekent dat hij vrijwel zeker premier zal worden. Kaifu (58) werd gekozen door de 404 LDP-afgevaardigden in het Lagerhuis, waar deze een grote meerderheid hebben, en door de vertegenwoordigers van de 47 prefecturen in Japan.

Hij versloeg de twee andere kandidaten voor de partijleiding met 279 stemmen. De ex-minister van volksgezondheid Y. Hayashi kreeg 120 stemmen en oud-minister van transport S. Ishihara 48. Vier stemmen waren ongeldig.

Kaifu, die twee maal minister van onderwijs is geweest, volgt S. Uno op. Deze is afgetreden als gevolg van de nederlaag van de LDP bij verkiezingen voor het Hogerhuis, vorige maand. De nieuwe partijleider heeft weinig ervaring op internationaal en financieel gebied, maar staat bekend als een zeer goede onderhandelaar. Hij maakt deel uit van de kleinste fractie binnen de LDP, geleid door de voormalige minister van economisch plan T. Komoto.

Door zijn verkiezingen tot partijleider kan Kaifu er vrijwel zeker van zijn, vandaag tot premier te worden gekozen.

Bijdragen van J. Cordia en G. Wils

Streeksgewijs

Kamelenrace

Ook een kameel is maar een mens, zo zal de Dierenbescherming gereedeneerd hebben, toen zij hoorde van de jaarlijkse kamelenrace in Eindhoven. Deze week spande zij, samen met het dierminnende Jack London Verbond, hierover een kort geding aan tegen de organisatoren. Een Eindhovense horecabelangenvereniging organiseert dit jaar al voor de vierde maal een race tussen vier kamelen in een drukke winkelstraat in Eindhoven. De kamelenrace, een in veel Arabische landen populaire bezigheid, betekent uiteraard een sensationeel spektakel voor het publiek. De Dierenbescherming en het Jack London Verbond vrezen echter dat de race schadelijk zou kunnen zijn voor het lichamelijk of psychisch welzijn van de dieren. Beide clubs wilden daarom de race laten verbieden.

De plaatselijke horecavereniging ziet er geen been in de 'schepen der woestijn' 250 meter te laten hobbelen door de uitgaansstraat Stratumseind. Volgens de vereniging heeft de gemeente de nodige voorwaarden verbonden aan de vergunning voor de race en is er ook overleg geweest met de plaatselijke dierenbescherming. Er wordt zaagsel gestrooid om de vrij zachte kamelenpoten te beschermen, dranghekken houden het publiek op een afstand en er is een dierenarts aanwezig. Ook de rechter toonde zich niet zo bezorgd over het bedreigde welzijn van de renkamelen. Rechtbankpresident mr. A. van Delden motiveerde zijn beslissing met de overweging dat de race al een paar maal eerder zonder problemen is gehouden. De vraag of het wel zo fraai en verheffend is om dieren voor dit soort publieksamusement te gebruiken, vond hij „een kwestie van smaak”.

De wedstrijd, voor vandaag gepland, gaat dus door. Dat wordt zweten voor de dieren, want 250 meter sprinten is ook voor een kameel niet helemaal niks. Maar of je daarvan overspannen wordt, lijkt ietwat vergezocht; als woestijnierd dat brandend zand trotseert en langdurige dorst voor lief neemt, draai je je bult niet om voor zo'n kleine holpartij.

Varkentje-tik

Er zijn nogal wat 'dier-onvriendelijke' spelletjes. Neem nu het spek-taculaire varkentje-tikken. Dit spel wordt bedreven in Hardenberg en het Jack London Verbond was er ook ditmaal als de kippen bij om een dergelijke dieronvriendelijkheid voor de rechter te brengen. De Handelsvereniging Hardenberg wil morgenavond voor de dertiende maal het zogeheten 'varkentje-tikken' in de Overijsselse vakantieplaats houden. Varkentje-tik vindt plaats in een arena met een doorsnee van twintig meter. In dat van modder voorziene strijdperk wordt een varken losgelaten. Twee geblinddoekte personen moeten proberen het dier aan te tikken. Wie dat het eerst klaarspeelt, heeft gewonnen. Hoe langer het spel

Met de verjaardagstaart in de hand kijkt chef-kok Ab Claesen van een hotel in Den Haag uitwaart angstig in de enorme bek van circus-nijlpaard Pappda. Het stevig gebouwde feestvarken werd maandag achttien jaar. De feesttaart verdween met één grote hap achter de kiezen van de jarige.

duurt, hoe meer de deelnemers op hun 'prooi' gaan lijken. Dat wordt dus gieren... Het varken (om verwarring te voorkomen: die met die krulstaart) kan nooit winnen — hij wordt als prijs weggegeven —, maar of dat nou zo vriendelijk is... Het Jack London Verbond is echter niet in actie gekomen tegen

de spelregels, maar tegen het 'dieronvriendelijke' tikken. De Handelsvereniging Hardenberg stelt dat van een dergelijke onvriendelijkheid tot nu toe niets is gebleken. Om aan te tonen dat de varkens tijdens het spelletje niet onheus worden bejegend, zijn de organisatoren overgegaan tot de vertoning van

een video-reportage over het varkentje-tikken. Het mocht niet baten: morgen zal de rechter dit varkentje moeten wassen.

Gast in Zeeland

In december vorig jaar werd het Schotse plaatsje Lockerbie getroffen door een vliegcramp. Een Amerikaans PanAm-toestel werd het doelwit van een helaas geslaagde, terroristische aanslag en stortte op Lockerbie neer. Talloze doden en gewonden, onder wie een aantal inwoners van het plaatsje, waren er te betreuren. De vrede in het Midden-Oosten was er geenszins mee gediend, maar voor de verantwoordelijke, verblinde fanaten, wier weg dus letterlijk over lijken gaat, zal dat wel geen reden zijn voortaan onschuldige, weerloze mensen te ontzien. De recente (?) moord op de VN-kolonel Higgins en de dreiging met moord op andere gijzelaars in handen van geestverwante fanatici in Libanon, zijn niet voor tweeërlei uitleg vatbaar.

De gemeente Middelburg heeft zich inmiddels het lot van de geschokte en rouwende jeugd van Lockerbie aangezien. Deze week arriveren 49 jongeren van 14 tot 18 jaar met 5 begeleiders uit de

Schotse rampplaats in de Zeelandse hoofdstad, om er een weekje op verhaalt te komen. Dit op uitnodiging van het Middelburgse gemeentebestuur. Het verzoek door de Nederlandse ambassade in Londen. De Schotten worden ondergebracht bij gastgezinnen.

Er staat de gasten uit Lockerbie, die vrijdag worden verwacht en volgende week donderdag weer afreizen, een uitgebreid programma te wachten, waarvoor f 20.000 uit de gemeentelijke schatkist beschikbaar is gesteld. Alles wat in Zeeland en omgeving als monumentaal of anderszins bezienswaardig wordt beschouwd, krijgen de Schotse bezoekers te zien, zoals de Deltawerken, de Euromast in Rotterdam, Madurodam in Den Haag, Zierikzee, Brugge en nog meer. Te afwisseling staat een bezoek aan zwemparadijs De Roonpot in Wissenkerke op het programma. Zaterdagmiddag om 16.30 uur ontvangt het gemeentebestuur de Lockerbie'ers ten stadhuize. De Britse ambassade stuurt een vertegenwoordiging. Op zondag staat het bijwonen van een dienst in de Engelse Kerk in Middelburg gepland. Een voorganger van the Missions to Seamen verzorgt er een 'Morning Prayer' (Morgengebed).

Familieberichten

De Schepper van het leven gaf blijdschap in ons gezin met de geboorte van een dochter en zus

TEUNIE ANNEKE (Annette)

J. KREMER
R. KREMER-SCHERFF
Rianne
Albert
Jannie
Wouter

5 augustus 1989
Wirduimerweg 20
9919 HD Loppersum

Zo klein als je bent
Zo groot is het wonder van leven
Niemand heeft je tot nu toe gekend
Behalve God. Hij heeft je ons gegeven.

EVELIEN ANNA

dochter en zusje van

JOHAN en ANS
HUISMAN-WERKMAN
Jeannette
Marjanne

7 augustus 1989
Molenstraat 7
9801 CT Zuidhorn

Er zijn zoveel dingen in het leven
zoveel dingen, die je verbaasd doen staan.
Maar het mooiste wat God je kan geven,
is het nieuw leven in de moederschoot ontstaan.

Dankbaar en blij ontvingen wij uit Gods hand een dochter en zusje

JEANINE

DICK en JANNY NORG
Mariëlla
Rianne

7 augustus 1989
Tj. v. Starkenborghweg 10
9954 TS Tinallinge
m.i.v. sept 1989
Tinallingerweg 3b
9953 TA Baflo
Tel. 05950-2402

Dankbaar en blij ontvingen wij uit Gods hand een zoon en broertje

GERTJAN

KEES TEN HAVE
ANNEKE TEN HAVE-SMITH
Marion
Janita
Arnold
Anton

7 augustus 1989
Wibrandusstraat 11
9831 SH Aduard

Dankbaar en blij ontvingen wij uit Gods hand een dochter en zusje

ELISABETH (Liesbeth)

G.A. ZIJLMANS
A.P. ZIJLMANS-KLEIJWEGT
Kees
Jaap
Marjan
Jolanda
Nelleke
Annet
Annemarie

6 augustus 1989
Hortensiastraat 14
3333 ED Wijndrecht

Als een kostbaar pand in de moederschoot
geweven,
werd dit kindje ons gegeven.
Draag het Here in Uw hand.

Dankbaar en blij zijn wij met de geboorte van

JOHANNA CATHARINA

Johanneke is een zusje van Jan, Anna, Meini en Klaas.

HENK ARENSEN
KLAASKE ARENSEN-DEN UYL

5 augustus 1989
Diemerschans 31
3432 CW Nieuwegein
Tel. 03402-63888

Bezoek graag 's morgens.

JACQUELINE
nu zijn we allebei 17!
Van harte!
Ajlofjoe, Avelinda

Als kinderen en kleinkinderen van wijlen de heer R. Sikkema geven wij u kennis van het overlijden van onze zeer gewaardeerde tante

WILLY KNOOP

Ze heeft ruim 13 jaar onze (groot)vader liefderijk verzorgd, waarbij ze ons telkens een hartelijk ontvangst bereidde in het ouderlijk huis, Eyssoiusstraat 5, Groningen.

W. SCHOLTE-SIKKEMA en H. SCHOLTE
J. SIKKEMA en G. SIKKEMA-HENGVELD
D.J. SIKKEMA-DEKKER
T. VAN HERWIJNEN-SIKKEMA en A. VAN HERWIJNEN en kinderen

Heden heeft de HEERE tot Zich genomen onze zwager

ANDRIES LANGENBERG

op de leeftijd van 75 jaar, echtgenoot van Geertje van Wieren.

Wij wensen haar en de kinderen Gods ontfermende liefde en zorg toe.

M. VAN WIEREN
K.L. VEENSTRA-VAN WIEREN
H. VEENSTRA
W. v.d. MEIJ-VAN WIEREN

Utrecht, 7 augustus 1989
Jaap Edendreef 28

Voor ons onbegrijpelijk maar op Gods tijd heeft de HEERE thuisgehaald, Zijn kind onze lieve jongen en ons lief broertje

JELMER EMIEL PAIZE

PIET en PIETIE PAIZE-DE VRIES
MATHIJS, ROELOF en LILIAN

Jelmer is geboren op 6 augustus 1989 overleden op 7 augustus 1989

Zuidlaren, Vledderinge 20

Een samenkomst met familie, vooafgaande aan de begrafenis zal worden gehouden op donderdag 10 augustus a.s. 's middags om 14.15 uur.

Wij zingen vaak met onze kinderen:
'k Stel mijn vertrouwen op de Heer mijn God,
want in Zijn hand ligt heel mijn levenslot.
Hem heb ik lief, zijn vrede woont in mij,
'k zie naar Hem op en ik weet Hij is mij steeds nabij.

„De HERE heeft gegeven,
de HERE heeft genomen,
de Naam des HEREN zij geloofd. ”

JELMER PAIZE

Een enkele dag mocht hij bij Piet en Pietie zijn.

OPA en OMA PAIZE
PAKE en BEPPE DE VRIES

Pieterburen/Harlingen
7 augustus 1989

Geloof zij God met diep ontzag,
Hij overlaadt ons dag aan dag met al zijn gunstbewijzen.
Die God is onze zaligheid,
wie zou die hoogste Majesteit dan niet met eerbied prijzen?
Die God is ons een God van heil:
Hij schenkt uit goedheid, zonder peil,
ons eeuwig zalig leven.
Hij kan en wil en zal in nood,
zelfs bij het naadren van de dood,
volkomen uitkomst geven.

JELMER PAIZE

Tijdens zijn korte leven is veel getuigd van Gods macht.

Een enkele dag mocht hij bij Piet en Pietie zijn.

BOUWE TEERLING
HILLY TEERLING-PAIZE
Gerjjan
Joan
Pieter Christiaan
Mark
Henriet

Aduard, 7 augustus 1989

Hetzij wij dan leven, Hetzij wij sterven
wij zijn des Heren.

Rom. 14:8

Na langdurige ziekte heeft de Here tot Zich genomen mijn geliefde man, onze vader en grootvader

EERDE VAN DER VEEN

in de gezegende leeftijd van 82 jaar, na een gelukkig huwelijk van 57 jaar.

Drogeham: M. v.d. VEEN-VEENSTRA
Drogeham: D. KAZEMIER-v.d. VEEN
G. KAZEMIER
Kootsterlille: W. DE BRUIN-v.d. VEEN
L. DE BRUIN +
Drogeham: H. v.d. VEEN
Harkema: F. v.d. VEEN
C.L. v.d. VEEN-SWART
Heeg: H. KROL-v.d. VEEN
J. KROL en kleinkinderen

Drogeham, 8 augustus 1989
Buorren 46

De samenkomst zal plaatsvinden op D.V. zaterdag 12 augustus a.s. 's middags om half 2 in de Gereformeerde kerk (Vrijg.), Buorren 63, Drogeham. Gelegenheid tot condoleren een half uur voor de dienst. Aansluitend zal de begrafenis plaatsvinden op de begraafplaats in Harkema. De overledene ligt opgebaard in de aula, Nijebuorren 3 te Harkema.

I.p.v. kaarten

Hierbij willen wij allen heel hartelijk bedanken die met ons meeleeften, toen mijn man en onze vader

JOHANNES BARKMEYER

opgenomen was in het 'Coendershof' te Groningen. Ook uw gebed en meeleven bij zijn sterven en begrafenis hebben ons zeer gesterkt.

K. BARKMEYER-NIEBORG en kinderen

Overlijdensberichten uit andere bladen:

3 aug.: Zwaantje van den Berg-Huisman (95 jr.), Wolvega; Siebe Huitema (50 jr.), Scharnegoutum.
4 aug.: Trijntje Leystra-Scheffer (73 jr.), Noordbergum; Aukje Schotanus-Osinga (36 jr.), Minnertsma.
5 aug.: Johanna Christina de Goede (95 jr.), Rotterdam; Alijda Augusta Ketel (85 jr.), Groningen; Frederik Willem Dobbenberg (53 jr.), Dieren; Toltje Stienstra-v.d. Meer (90 jr.), Beetgummolen; Theodorus Wilhelmus Fatels (39 jr.), Castricum.
6 aug.: Martijntje Philippina Vis-Dijs (84 jr.), Deventer; Pieter van Borstelen (82 jr.), Oosterhout; Fokko Omta (78 jr.), Ommen.
7 aug.: Teun Kostelijk (73 jr.), Broek op Langedijk.

Steun de:

Werkgroep Bijbelcursus

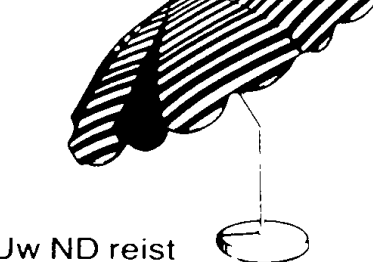
Nog 4 weken dan begint de werving van cursisten

Gironummer 3832910
t.n.v. penningmeester Werkgroep Bijbelcursus, Amersfoort

Vakantie

ST. MAARTENSZEE BUNGALOW
v.a. f. 395,- p.w.
tel. 02246-3109

Vakantie?

Uw ND reist natuurlijk met u mee.
Zie de vakantiebon in de krant van a.s. zaterdag

Te huur op TERSCHELLING luxe
STACARAVAN
v.a. 26 aug.
05944-2352

Te huur vanaf 21-8-1989
Royaal compleet ingericht 2-persoons
APPARTEMENT
Rustig gelegen op zuidkant met fraai uitzicht in MIDDEN-DRENTHE
Inl.: 05917-1731 na 19.00 u.

PUTTEN VELUWE
Op kl. camp. in de bossen door ziekte vrijgek. een
ZOMERHUIS
van alle comf. voorz.
Inger. voor 7 pers. + kind
Ook nog enige

STACARAVANS
Pr. v.a. f. 200,- p.w.
Inl. tel. 03418-52663 of 57972

Verhuisd Fam. E.J. Folkersma

van Bedum naar t Oolderhof 34
9621 AE Slochteren
tel. 05982-1774

Verhuisd

naar Hercules Segherslaan 23
7944 LH Meppel
Tel. 05220-59756

Harry en Joke Veenstra-van Berkum en kinderen

Verhuisd

Fam. R.J. Bouma van Wolvenveen 129
naar Groningerstraat 74
9401 BM Assen
Tel. 05920-18306

Verhuisd H.H. Bramer

van Lange Beestenmarkt 35
2512 EB 's-Gravenhage naar
'd'Amandelboom' Noord Houdringelaan 126
3722 BV Bilthoven
Tel. 030-250955

Verhuisd mevr. A. Sulman

Huize Bernlef k. 206 Groningen naar
De Wijngaard 'De Rank' k. 8
Dennenweg 2
3735 MR Bosch en Duin

- * ND losse nummers
- * ND advertenties
- * ND abonnementen
- * Verkoop van artikelen uit de derde wereld van Goed Werk en Woord en Daad
- * Waddenkleding

Nw. Ebbingestraat 159 Groningen.
Tel. 050-717717.
Open van 10-20 uur.
Zaterdag tot 18 uur.

WADDENKLEDING. Van dig vernieuwd assortiment O.a. kinder-T-shirts, wijl, toen, met grappig zeehondtekst. Maten 104, 116, 128, 140. Prijs f 19,50. CLIC, Nw. Ebbingestraat 159, Groningen. Tel. 050-717717. Open vanaf uur.

T.k. voll. inger. 6-pers. STACARAVAN in het moeras? zell. Eernewoude (Fr.), Taal. Inl.: 05277-3643 bgg 198.

SCAN '89, daar zijn woorden voor, maar dat is... gantisch!

LEVEN MET HET ONVOLKOMENE door drs. W. Scholte. Over depressie en de pressiviteit. 96 blz. Prijs f 10,90. CLIC, Nw. Ebbingestraat 159, Groningen. Tel. 050-717717.

In het augustus-/septembernummer van de KAMPIONEN plaatsen wij namens u een advertentie. Gratis?? NEE... per 38.32.910 t.n.v. werkgroep Bijbelcursus A Toort.

U hebt in uw agenda toch al de 16e september gereserveerd? We willen ook u namelijk graag begroeten op de LANDDELIJKE WERK-EN-LEVENFORMATIEDAG voor evangelisatie in Spakenburg. Nadaken over bijbelstudie-mogelijkheden en het belang ervan. Prof.dr. J. van Bruggen hoort te spreken over 'Lees voor je leven' met 's middags meer over lende aspecten van dit thema. En uw kinderen en tienergroep er ook mee aan het werk... kunt het allemaal lezen in het speciale Spakenburg-nummer van Opdracht, dat vanaf maandag 14 augustus voor elk adres in uw gemeente beschikbaar is. Vraag bij uw kerkeraad of evangelisatiecommissie. Graag tot ziens, namens het Landelijke Verbond voor evangelisatiebeleid en E&R, Inge. K. van Joke. Meer info bij ILC (050-757050).

Door uw aanwezigheid kunt u ervoor zorgen dat het GPV nog groter wordt. Het GPV is nu 14 augustus. GPV-VERKIEZINGEN MANIFESTATIE, Kandelsta kerk Heemse, aanvang 20.00 uur.

Elke dag Appingedam-Utrecht is wat veel van het goede. Adm. medewerker van Dui Koning kind zoekt met speed zelt WOONRUIMTE of koster met privacy in Utrecht de naaste omgeving. Tel. 050-24239.

HTS-student zoekt voor dienst kamer te ROTTERDAM. Mensen stage bij General Motors. Michel Oosterhoff, Quakerlaan 1, 9722 RS Groningen. Tel. 050-268212.

Voor de verzorging van BOEKHOUDING, LOONAFREKENINGEN, MINISTRATIE & BELASTINGEN. K. de Klerk, 11111, tel. 08388-4989.

Wil jij als a.s. Utrechtse student(e) in-team worden bij de VGSU? Geef je dan voor de novitatie op bij Bart. 322048.

Afschrikwekkende gevolgen atoombom in Nagasaki nog steeds zichtbaar

door F. Kamsteeg

Om 11.02 uur op 9 augustus 1945 viel de atoombom op de Japanse stad Nagasaki. Een wapen van onvergelykbare kracht. Het was deze atoombom, meer dan welke andere factor dan ook, waaraan we het plotselinge en snelle einde van de Tweede Wereldoorlog met Japan mogen toeschrijven, aldus Sir Winston Churchill enkele dagen later in het Britse Lagerhuis. Er zijn stemmen, aldus Churchill in zijn speech, die beweren dat de bom nooit gebruikt had mogen worden. Ik kan mij daarin niet vinden. Toekomstige generaties zullen onze verschrikkelijke beslissing beoordelen en ik geloof dat – als ze in een gelukkiger wereld leven, waaruit oorlog is uitgebannen en waar vrijheid regeert – zij degenen die worstelden voor hun heil temidden van de gruwel en ellende van dit ijsingwekkende en wrede tijdperk, niet veroordelen.

Het is goed deze woorden van Churchill terug te lezen na een bezoek aan de plaats waar in Nagasaki die niet te bevatten, alle leven verwoestende, atoombom viel. Op een hoogte van 500 meter explodeerde de bom in een luttel moment werden 73.884 inwoners gedood, 74.909 personen (bijna) dodelijk gewond. En dat terwijl de totale bevolking van Nagasaki toen op 240.000 wordt geschat! Nog eens 50% van de bevolking raakte dakloos. Binnen een straal van 4 kilometer verdwenen alle huizen van de aardbodem. De atoombom bracht een ontzagwekkende hitte en een verwoestende vuurwind vrij. En tot op vandaag de dag sterven inwoners aan de gevolgen van met name radio-activiteit. Dokter Tatsuichiro Akizuki van het St. Francis ziekenhuis in Nagasaki verklaart, dat een aantal jaren geleden een 82-jarige vrouw overleed, die op 1,5 kilometer van het centrum waar de bom viel, werd getroffen. Ze had derdegraads verbrandingen. Ze leefde bijna dertig jaar met een vorm van kanker die haar huid op vele plaatsen verscheurde. Zo wordt de arts nog dagelijks in zijn praktijk geconfronteerd met de verschrikking van toen.

Vredespark

In Nagasaki, vlak bij het hypocentrum (de kern van de explosie), is een Vredespark gerealiseerd. Centraal staat een meer dan levensgroot beeld van een zittende man. Zijn rechterhand is geheven en zijn vinger wijst als een waarschuwing omhoog. Zijn linkerhand is uitgestrekt ten teken van vrede. Zijn ogen zijn gesloten en zijn rechterbeen is gevouwen, beide als beeld van rust en overdenking.

De atoombom bracht een ontzagwekkende hitte en een verwoestende vuurwind te weeg...

In het park bevinden zich meer beelden, alle aan Nagasaki geschonken door vele landen en steden in de wereld. Zo bevindt zich er een indrukwekkend beeldje van de Nederlandse stad Middelburg, die met Nagasaki hechte banden onderhoudt. Het beeld (in 1983 geplaatst) toont een moeder die haar baby beschermt ten teken van het toekomstige leven en een nieuwe generatie.

Wie kennis neemt van de gevolgen van de atoombom, is niet verwonderd dat zich in het park een grote fontein bevindt. Toen de bom viel, stierven duizenden aan hun verwondingen, smekend om water. Aangrijpend is een verhaal dat ik onder ogen krijg van een – ten tijde van de bom – negenjarig jongetje. „Is dit het einde van de wereld? We baden in onze schuilplaats op onze knieën met heel ons hart tot God. We strompelden weg op zoek naar een huis om een plekje voor moeder en de baby te vinden. Ik had zo'n verschrikkelijke dorst en ging op zoek naar water. Ik vond water dat met zoets als olie was doordrenkt. Ze vertelden mij dat dat olleachtige spul uit de lucht was gekomen. Ik was zo dorstrijk! Ik wilde met alles wat in me was water. Daarom dronk ik het helemaal op en het was bijna alleen olie.” De plaats waar het centrum van de atoombom Nagasaki trof, is sober gemarkeerd. Er staat slechts een zwarte zuil (de enige denkbare kleur). Daarbij is een bord geplaatst waarop geschiedenis en gevolgen zijn neergeschreven.

Vuurbal

De atoombom op Nagasaki viel drie dagen na de bom op Hiroshima. De commandant van de vlucht, majoor Charles W. Sweeney, zette koers naar de stad Kokura. Toen hij boven de stad aankwam, hing er een dik wolkendek, waardoor hij het beoogde doel niet kon localiseren. Hij kirkelde drie keer rond, maar moest door dreigend gebrek aan brandstof vertrekken. Toen het vliegtuig ter hoogte van de stad Nagasaki kwam, brak het wolkendek (10.58 uur). Sweeney ontwaarde de hoge gebouwen van de Mitsubishi werf en fabrieken (staalindustrie). Hij wierp de bom (met de codenaam Fat Man) af, waarna hij naar de dichtsbijzijnde Amerikaanse basis op Okinawa vloog.

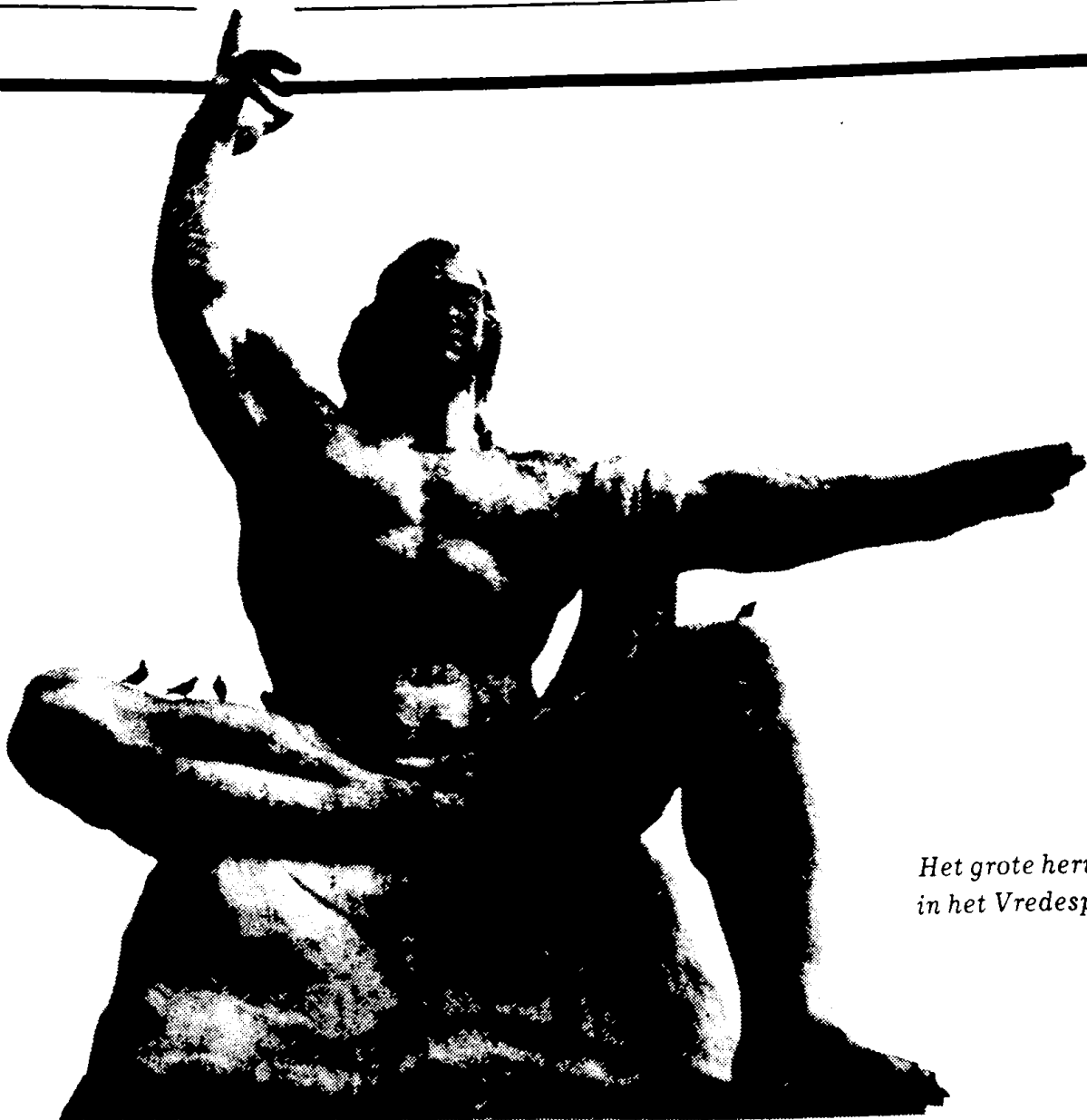
Boven Nagasaki steeg een vuurbal van meer dan 100 meter doorsnee omhoog, een gigantische wolk van gassen, stof en rook. Er werd een wind aangewakkerd, die als een vuurbal met temperaturen van soms 9000 graden Celsius alle levende wezens en gebouwen vernietigde. Nog tot vier kilometer van het centrum van de bom liepen de inwoners immens zware brandwonden op. Zij en vele duizenden werden getroffen door een dodelijke dosis radio-activiteit. Hetzelfde gold voor hen die na de atoombom als reddingsploegen het getroffen gebied betraden. De gehele stad verkeerde in een staat van totale ontredde en verwarring.

Krijsgesvangenen

In een nabij Nagasaki gelegen krijsgesvangenenkamp overleven een aantal Ne-

derlanders de atoombom. Hun ervaringen staan beschreven in het boekje 'Fat Man in Nagasaki'. In simpele, maar aangrijpende woorden beschrijven zij wat zij aantroffen: „Bij de werkplaatsen vond men de timmerman Groen, uit Den Haag, terug. Ernstig gewond, had hij zich in een mangat tegen het oorlogsgevaar verborgen. En daarin had het vuur hem verrast. Men vond een verschroefd lichaam in gehurkte houding, de ingewanden naar buiten. Het ergste waren de rijen jonge meisjes op de eerste verdieping van de Mitsubishi-fabriek. Zij werkten in drie of vier rijen van elk zo'n honderd meter lang. Ze waren zo gedisciplineerd dat ze geen vlucht poging hadden gedaan, hoogstens hadden ze naast hun bureau of werkbank dekking gezocht. Sommigen zaten klem, anderen waren ernstig gewond, bewusteloos geraakt of door verstikking om het leven gekomen. Zo waren ze allen gedood en gedeeltelijk verbrand. Het cremen van deze meisjes was de ergste opdracht waarvoor sommige krijsgesvangenen kwamen te staan. Met je blote handen moest je heerlijk verminkte lichaamsdelen – de lijken vielen uiteen – oppakken en bijeenbrengen. Het was afschuwelijk.”

Daar waar woorden om de realiteit van die 9de augustus 1945 in Nagasaki te bespreken wellicht nog tekort schieten, laat een wandeling door het herdenkingsmuseum in Nagasaki een verbijsterende indruk achter. Foto's en getuigenissen van nabestaanden wekken ontzetting en diepe ontroering op. De beelden van verkoolde en verminkte lichamen. Vluchtende, strompelende, smekende mensen. Onherkenbare wezens. Dat is de uitwerking geweest van de atoombom op Nagasaki. Door het herdenkingsmuseum lopen met mij enkele klassen zeer jeugdige Japanse schoolkinderen. Het is muisstil. In diepe stilte, met de hand of een zakdoek voor de mond, kijken en lezen ze. In een van de zalen ligt een eenvoudig schiedstuk waarin bezoekers iets van hun gevoelens kunnen neerschrijven. Het laatste wat (die dag) is neergeschreven is: „Father, forgive them, for they know not what they do” (Vader, vergeef hun, want zij weten niet wat zij doen).

Het grote herinneringsmonument in het Vredespark in Nagasaki.

Onder ons ingestorte huis hilde mijn zusje deerniswekkend. In de balk was op geen enkele manier beweging te krijgen. Zelfs een soldaat was weggegaan, terwijl hij zei: „Er kan niets worden gedaan. Er kan niets worden gedaan”.

Ik zag vaag dat iemand in onze richting kwam lopen. Het was een vrouw. Ze leek naakt en geheel paars gekleurd. „Moeder!” Nu voelde ik geen gevaar meer.

Onze buurman probeerde het nog uit alle macht, maar de balk wilde geen duimbreed wijken. „Je moet het opgeven. Niets kan worden gedaan!” Ook hij ging weg, met een blik vol spijt.

Vlammen stegen uit op de ruïne van ons huis. Moeders gezicht was asgrauw geworden. Ze keek neer naar mijn zusje, en de ogen van mijn zusje keken naar haar op.

Moeders ogen volgden de balk. Ze zette haar rechterschouder eronder. „Ah, geef toch mee; geef toch mee”. Ze duwde hem met alle macht op.

„Gekraak, gekraak, gekraak!” De benen van mijn zusje komen vrij, maar moeder zakt in elkaar, om nooit meer op te staan.

Moeder was aubergines in het veld plukken toen de bom viel. Haar haar was totaal rood en gekruld; en haar huid was als een open zweer.

De huid was van haar schouder gescheurd, de schouder die de balk optilde om mijn zusje te redden. En helder rood bloed bleef eruit gutsen, vanuit die verschrikkelijke open wonden.

Kort daarna begon moeder te worstelen, van pijn en doodsstrijd. Meedogenloze pijn en worsteling. En die avond blies ze haar laatste adem uit.

(Michiko Ogino, 10 jaar oud ten tijde van de atoombom)

Abortus-bang bij runderen veehouderij in Slenaken

WITTEM (ANP) - Op een veebedrijf in het Zuidlimburgse Slenaken (gemeente Wittem) is maandag de gevestigde runderziekte abortus-bang geconstateerd.

Het betreft vijf zieke runderen, maar de hele veestapel van 120 dieren moet worden afgemaakt. Dat heeft het hoofd van de gezondheidsdienst voor dieren in Limburg, J. van Lipzig, meegedeeld.

Het besmet verklaarde bedrijf, aldus Van Lipzig, staat uitstekend bekend, maar ligt vlak bij de Belgische grens nabij La Planck waar al eerder onder runderen van Belgische veehouders abortus-bang heeft geheerst. In Slenaken was dit begin van dit jaar bij een ander bedrijf ook het geval.

Hoeveel de schade bedraagt zei Van Lipzig nog niet te kunnen zeggen. Daarover bestaat pas zekerheid na het opmaken van een taxatierapport.

Milieugroep in geweer tegen schietoefeningen in Lauwersmeer

HARLINGEN (ANP) - De Waddenvereniging wil via een procedure bij de Raad van State verhinderen dat militairen vanaf 1 september schietoefeningen houden in het Lauwersmeer-gebied. Het ministerie van defensie heeft al een hinderwetvergunning gekregen voor de schietoefeningen.

De Waddenvereniging hoopt dat de Raad van State de vergunning zal schorsen. Volgens de milieustrategie zullen de schietoefeningen voor zoveel onrust in het Lauwersmeer-gebied zorgen, dat vogels er ernstig onder lijden.

Binnenland

Schier park van en voor ons allemaal

door drs. W. Smit

Uit de drie voorgaande artikelen is duidelijk geworden, dat het Nationale Park Schiermonnikoog een zorgvuldig beheer waard is. Beter dan een gemeentebeheer of een openbaar lichaam 'Het Waddengebied' kan de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten het bewind voeren over dit kleine Waddeneiland. Het dorp en de boerderijen in de polder vallen hier echter buiten, want daar blijft de gemeente oppermachtig. Maar de natuur op het eiland valt voortaan buiten de competentie van het gemeentebestuur.

Schiermonnikoog, ons nieuwe Nationale Park (4, slot)

Voor natuurliefhebbers is Schiermonnikoog een waar dorado. Planten en dieren zijn er in overvloed. Nooit zal men fazanten zo rustig binnen handbereik zien wandelen als op dit bevoorrechte eiland. In de winter biedt het een gastvrij onderkomen aan brand- en rotganzen en verder zien we er bergeenden, eiderenden, scholeksters, grutto's, tureluurs, kieviten, uilen en kiekendieven in diverse kleuren. Bij zonsondergang ziet men pas goed, hoeveel hazen en konijnen er zijn. Dennen en sparren zijn er overvloedig aangeplant door de Duitse 'Heren' Hartwig, Georg Ernst August en Bechtold Eugen von Bernstorff, die verder ook wilgen, berken, eiken, elzen en laurierwilgen op het eiland hebben ingevoerd en op hun kwekerij vertoeteld. De zorg voor de zeevering blijft berusten bij Rijkswaterstaat, die in 1945 hiermee belast werd. De Dienst der Domeinen legde na de oorlog de prachtige fietspaden aan, om vervolgens het veld te ruimen voor Staatsbosbeheer.

Schier in beweging

Het eiland is aan veranderingen onderhevig. Toen in 1962 de oude dijk van 1860 werd vervangen, ontstond in het zuidwesten de Westerplas, die geleidelijk zoet geworden is. Op de Kobbenduinen, in het midden van het eiland, maar tegelijk toch op de grens van het droge land, bevindt men zich op een kruispunt van zoete, zoute en brakke milieus, alle drie met hun eigen karakteristieke vegetatiesoorten. De fietser op zijn gehuurde rijwiel kan hier niet verder. Over het strand kan men helemaal tot de oostpunt rijden, maar de verhuurders staan zulks niet toe. Zand en zout zouden te veel schade aanrichten aan de tweewielers, die zulke goede diensten bewijzen.

Geen wonder, dat Schier zeer in trek is bij scholen en verenigingen. Het is niet moeilijk hier een zinvol programma voor een werkweek op te zetten en uit te voeren. Vooral in het noorden des lands staat Schier goed bekend. Er wordt wel van een

Schiermonnikoog bezat twee vuurtorens. De hierbij afgebeelde toren is nog als zodanig in gebruik, terwijl de tweede nu watertoren is.

verslaving aan Schier gesproken. Ik zou het liever verliefdheid willen noemen. Als je voor het eerst op het eiland bent, word je er op slag verliefd op, om dat vervolgens altijd te blijven. Het tochtje over de Waddenzee heeft eveneens veel aantrekkelijks. De veerdienst is sinds een jaar of wat in particuliere handen en voor een luttel bedrag worden koffers gebracht en gehaald.

Verliefd op Schier

Het dorp Schiermonnikoog is van zeer geringe omvang, maar het heeft een eigen karakter, dat de

bezoeker direct zal treffen en aanspreken. De hervormde kerk die er nu staat, dateert van rond 1865. Het allereerste kerkgebouw verdween rond 1700 in de golven, de tweede, westelijker opgetrokken, werd in het midden van de vorige eeuw afgebroken. Op dezelfde plaats verrees het huidige gebouw als het natuurlijke middelpunt van het dorp.

Iets verder aan de Langestreek staat de nieuwe (syn.) gereformeerde kerk, terwijl de rooms-katholieke een kerkgebouw aan de Badweg hebben neergezet, dat nu omtrent een halve eeuw oud is. In de zomermaanden worden er in het

Dorpshuis ook kerkdiensten gehouden van en voor de vrije-maakt gereformeerden. Niet ver van het Dorpshuis ligt het bezoekerscentrum 'De Oude Centrale', dat op een instructieve veel informatie verstrekt over het eiland en waar men op een schitterend diorama tal van vogelsoorten kan leren kennen.

Nee, als je één keer in de greep van Schier bent geraakt, zal het niet bij een dagje of weekje 'schieren' blijven. Dit Waddeneiland smaakt naar meer. Geen wonder, dat het een Nationaal Park is geworden. Van en voor ons allemaal.

Lekkage bij tankstation in Hoorn

HOORN (ANP) - Bij een Texaco benzinstation aan de Keern in Hoorn is de afgelopen maanden ongeveer twintigduizend liter benzine weggelekt, zo heeft wethouder Sijm van Hoorn meegedeeld.

De lekkage werd ontdekt bij de boekhouding van het bedrijf. De exploitant constateerde dat één van de tanks systematisch veel minder benzine bevatte dan de voorraad administratie aangaf. Omdat de tanks een gemiddelde levensduur hebben van dertig jaar en de onderhavige tank slechts tien jaar oud is, betwistte de wethouder of de tankwand zelf lekt.

Volgens de gemeentelijke afdeling milieuzorg is het waarschijnlijker dat één of meer koppelingen van leidingen al maandenlang lekken. Tot nu toe is er geen benzine van de benzinetank in gas-, water- of rioolleidingen geconstateerd. Het station ligt wel tamelijk afgelegen van woonbebouwing.

De veronderstelde lekkage heeft geen gevolgen voor de winning van drinkwater, en dat die in het betrokken gebied niet plaatsvindt.

UTRECHT - Het ministerie van justitie is in onderhandeling met Volvo Nederland over het leasen van meer dan duizend Volvo's van het nieuwe model 440 voor het korps Rijkspolitie. Door een koopcontract over te schakelen op een leasecontract denkt de Rijkspolitie de kosten van het wagenpark van 40 miljoen gulden te kunnen halveren. Het leasen van de Volvo 440 – al was dat model 340 opvolgt – zou waarschijnlijk leiden tot opheffing van de politietechische dienst (PTD) van het ministerie van justitie. De nieuwe auto's krijgen allemaal een LPG-installatie, wat een besparing van enkele miljoenen gulden per jaar oplevert.

Werkloosheid en grote armoede teisteren Argentinië

Duizenden Argentijnen eten in soepkeukens

door Ed McCullough (AP)

BUENOS AIRES - In een land waar een biefstuk en een fles wijn binnen bereik waren van de meeste mensen, eten thans duizenden in soepkeukens of lijden honger. Ondanks een overvloed aan bodemschatten wordt Argentinië geteisterd door grote werkloosheid en armoede. Argentijnen uit de middenklasse, die ooit behoorden tot de meest welvarende groepen in Latijns-Amerika, zitten momenteel zo krap dat zij erfstukken verkopen die generaties lang in de familie waren.

Verwijzend naar de dagen dat biefstuk en graan Argentinië maakten tot één van de rijkste landen van de wereld, verklaart opinie-onderzoeker en commentator Enrique Zuleta: „Dit land kende geen grenzen” en „Dit was het enige land waar arme mensen corpulent waren.” De meest gehoorde verklaring voor het verval is de ineenstorting van het door de overheid overheerste economisch stelsel waarvoor in de jaren veertig de basis werd gelegd door Juan Peron, in een periode waarin de Argentijnse schatkist nog uitpilde van het goud. Met de Carlos Menem aan de macht zijn het thans de politieke nazaten van Peron die het land uit het slop mogen halen. De peronistische senator Carlos Tenen, die persoonlijk betrokken is bij pogingen overheidsbedrijven te privatiseren, meent dat het probleem zeer duidelijk is. „De staat is zeer zwak. Het productie-apparaat is totaal verwaarloosd.”

Inflatie
Afgelopen januari en februari, toen Argentijnen uit de middenklasse nog voor de zomervakantie

naar Brazilië vlogen, was voor velen wel duidelijk dat de situatie uit de hand begon te lopen. Het overheidstekort rees de pan uit, de waarde van de nationale munt, de austral, werd kunstmatig hoog gehouden en stond in geen enkele verhouding meer met de werkelijke waarde. De reserves aan buitenlandse valuta raakten snel op. Dergelijke ontwikkelingen hadden echter wel vaker plaatsgehad, en velen negeerden de tekenen. De economische teruggang die volgde, was echter erger dan door de grootste pessimisten was verwacht. Toen de Centrale Bank op 6 februari de verkoop van Amerikaanse dollars staakte, joegen de Argentijnen de prijs in de wisselkantoren koortsachtig op. In een half jaar tijd verloor de austral 97 procent van zijn waarde. De inflatie verdubbelde, en verdubbelde vervolgens nogmaals. In juli bedroeg de inflatie per maand ten minste tweehonderd procent. De werkelijke waarde van de lonen steeg intussen met ongeveer de helft. De werkloosheid staat officieus op het record van veertien procent. Naar schatting een vierde van de 31 miljoen burgers leeft in armoede. In Buenos Aires bezochten ten minste 820.000 mensen dagelijks de 1500 soepkeukens die zijn geopend. De economische teloorgang was in zekere zin onvermijdelijk. In veertien van de afgelopen vijftien jaren liep de inflatie in de drie cijfers. De nationale begroting kende al jaren ernstige tekorten. Het bruto nationale produkt stagneerde op ongeveer tachtig miljard dollar (circa 170 miljard gulden) en de zwarte economie bloeide. De kapitaalvlucht naar het buitenland wordt geschat op ongeveer dertig miljard dollar. Op de buitenlandse schuld van 64 miljard dollar zijn al in vijftien maanden geen aflossingen verricht. Het onderhoud van thermi-

sche elektriciteitscentrales is zo achterop geraakt, dat een door droogte veroorzaakt energietekort voortduurt sinds december. „De regering stopte met kapitaalsinvesteringen, onderzoek en onderhoudswerkzaamheden”, aldus Diana Mondino, een professor van het Argentijnse Centrum voor Macro-economische Studies. „Onder-tussen werd een afwachtende houding aangenomen en keek de regering toe, zich afvragend wat zij moest doen.” Menem, die op 8 juli werd geïnstalleerd, is niet in staat om net als zijn voorganger de moeilijke keuzes voor zich uit te schuiven door nieuwe leningen uit het buitenland. In de eerste week van zijn bewind verhoogde Menem de prijzen van het openbaar vervoer, de telefoon, de elektriciteitsvoorziening en het gas met tweehonderd tot zeshonderd procent. Een liter benzine werd onmiddellijk zes tot zeven keer zo duur, hetgeen ertoe leidde dat het aantal rijdende auto's zichtbaar afnam. Soortgelijke stijgingen van de prijzen voor voedsel, sigaretten, bioscoopkaartjes en kleding hebben geleid tot schokgolven van verbijstering, bezorgdheid, woede en... berusting onder de Argentijnen, in het bijzonder in de middenklasse.

Rijk land

Argentinië is potentieel nog steeds een rijk land. De vlakke, vruchtbare pampa's produceren nog altijd overschotten aan graan en vlees. Wat betreft olie is Argentinië bijna selfsupporting en het land beschikt over grote gasreserves. In het zuidelijk deel van de Atlantische Oceaan kan onbepakt worden gevist. Zuleta meent dat de Argentijnse problematiek politiek en niet economisch van aard is. Volgens hem zijn het de veelal bloedige scheuringen tussen en binnen de bon-

den, de bedrijven, de politieke partijen en de strijdkrachten die verantwoordelijk zijn voor de recessie. Sinds 1930 hebben zes militaire staatsgrepen plaatsgevonden. „Het politieke falen is de sleutel tot begrip van alles”, aldus Zuleta.

In de eerste twee weken van zijn bewind wist Menem bondgenootschappen te sluiten met rivaliserende politieke partijen, stak hij het zakenleven de helpende hand toe en bereikte hij groepen boeren die vermoedelijk niet op hem hadden gestemd. Verder nam hij maatregelen om een einde te maken aan een militaire impasse die had geleid tot drie opstanden tegen het

bewind-Alfonsín. Over de rol van de overheid zei Menem: „Wij willen een staat die de natie toestaat te leven, die haar dienaar is en niet haar bewaker.” Totdusver wijkt de oplossing van Menem niet ver af van die van Alfonsín: verhoog de kosten van de openbare dienstverlening maar ook de salarissen; verlaag de overheidsuitgaven en voer de belastinginkomsten op.

Het nieuwe element is de verkoop van staatsbedrijven waarvan de tekorten bijdragen aan het tekort op de betalingsbalans; en de eliminatie of opschorting van subsidies aan privé-bedrijven die de regering jaarlijks miljarden kosten.

GMD verwacht groei van aantal wao'ers

UTRECHT (ANP) - Het aantal mensen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering (AAW/WAO) is in 1988 met 21.000 gestegen tot 756.000. Een verdere toename is te verwachten vanwege demografische ontwikkelingen (ontgroening en vergrijzing) en de grotere deelname van vooral vrouwen op de arbeidsmarkt, zo schrijft de Gemeenschappelijke Medische Dienst (GMD) in het gisteren gepubliceerde jaarverslag 1988.

De GMD adviseert de bedrijfsverenigingen over de arbeidsongeschiktheid van AAW/WAO-verzekerden en brengt adviezen uit over voorzieningen voor gehandicapten. In 1988 zijn ruim 31.000 arbeidsongeschikten weer aan werk gekomen, van wie 15.760 bij de eigen werkgever. De toename van het aantal herintreders is gedeeltelijk toe te schrijven aan de Wet Arbeid Gehandicapte Werknemers (WAGW).

Als gevolg van de stelselherziening sociale zekerheid zijn in 1988 mensen met een volledige AAW/WAO-uitkering on-

der de 35 jaar opnieuw op de mate van arbeidsongeschiktheid beoordeeld. Door de stelselherziening komt een gedeeltelijk arbeidsongeschikte niet meer in aanmerking voor een volledige WAO-uitkering. Het effect van deze maatregel laat enkele jaren op zich wachten. Zo is de groep personen die in 1987 met een volledige uitkering in de WAO kwam na verdere begeleiding en bemiddeling door de GMD sterk afgenomen: van ruim 62 procent eind 1987 tot bijna 53 procent eind 1988. De GMD verwacht dat ook de groep die in 1988 volledig arbeidsongeschikt is verklaard (64 procent) mettertijd kleiner zal worden.

Vanwege de stijgende vraag naar thuiszorg heeft de GMD in 1988 meer adviezen uitgebracht over voorzieningen voor gehandicapten. Voor aanpassing van woningen is bijna 20 procent meer adviezen uitgebracht, terwijl over verbetering van de levensomstandigheden van gehandicapten bijna 10 procent meer is geadviseerd.

Berghuizer Papier vergroot productie

AMSTERDAM (ANP) - Berghuizer Papierfabriek denkt dit jaar de papierproductie te kunnen vergroten tot 130.000 ton, 10.000 ton meer dan vorig jaar. Directeur drs. F.G. Spits verwacht echter binnen enkele jaren een verdere vergroting van de capaciteit tot 170.000 ton per jaar.

Dit zei Spits maandag op een buitengewone aandeelhoudersvergadering. Gezien de grootse plannen die Berghuizer heeft, stak Spits zijn blijdschap over een transactie met de Finse grootaandeelhouder Enso-Gutzeit niet onder stoelen of banken.

Hij deelde mee dat Enso-Gutzeit 300.000 gewone aandelen Berghuizer zal kopen van andere grootaandeelhouders. Tegelijkertijd zal Berghuizer 740.000 aandelen uitgeven aan Enso tegen een koers van f 73

per aandeel. Op deze manier wordt er f 55 miljoen nieuw kapitaal in Berghuizer gepompt. Enso krijgt door de voorgenomen transactie een belang van 57,7 procent in het kapitaal van Berghuizer.

De kleine aandeelhouders konden zich in het algemeen wel vinden in de transactie, al plaatsten zij wel enkele kanttekingen bij de hoge prijs die Enso voor de aandelen heeft betaald gezien de beurskoers van Berghuizer, die de laatste tijd tussen f 50 en f 55 schommelt.

In het eerste halfjaar is de winst na belastingen van Berghuizer ruim verdubbeld van f 1,5 miljoen tot f 3,6 miljoen. Het produktievolume steeg van 57.200 ton tot 66.700 ton, waarbij het verbouwen van machines de productie wat drukte. De omzet steeg van f 111 miljoen tot f 144 miljoen.

Vriendelijk Beursplein

AMSTERDAM (ANP) - De Amsterdamse effectenbeurs er gisteren in de ochtend zeer vriendelijk bij. De meeste aandelen waren tegen de einde van de ochtend duurder geworden, zij het dat de afsluiting niet zo snel ging als op Wall Street. Ook op de obligatiemarkt was de koersdaling tegen einde gekomen en konden de belangrijkste staatsleningen 0,2 tot 0,3 punt aantekenen.

Opvallend vriendelijk gesmeed waren de bankaandelen. Tegen het einde van de ochtend werd voor Amro f 94,50 betaald, wat een winst van f 1,40. ABN was f 40,40 hoger geprijsd op f 46,30 en NMB was op f 272,40 f 4 hoger. Nedlloyd steeg aan de winst van de vorige dag f 2 toe op f 95,10. Wessanen werd nog f 1 duurder op f 97. Goed lag VNU, die tegen het einde van de ochtend f 1,60 hoger werd verhandeld op f 101,20.

De internationals deden wel mee in de algemene stijging, maar werden wat tegengehouden door de daling van de Amerikaanse. Koninklijke Olie kwam niet verder dan een stijging van f 0,40 tot f 147,70 en Alko hield het op een vooruitgang van twee dubbeltjes op f 147,50. Unilever noteerde f 0,70 hoger op f 153. In het begin van de middag trokken veel koersen nog wat verder aan.

Lufthansa

TOULOUSE - De West-Duitse luchtvaartmaatschappij Lufthansa heeft bij Airbus Industrie, het consortium van Europese vliegtuigbouwers, twintig vliegtuigen besteld van het type A321, de verlengde versie van de Airbus A320. Verder heeft de maatschappij er nog twintig in optie genomen. De eerste vliegtuigen worden in 1994 geleverd.

Unilever

ROTTERDAM - Unilever breidt uit in Frankrijk en Australië. In Frankrijk heeft Unilever 'A la Tour d'Argent' te Blois gekocht, een producent van diepgevroren bakkerijproducten. Deze onderneming behaalde vorig jaar een omzet van 75 miljoen frank (ongeveer f 25 miljoen). Er werken 25 mensen. In Australië heeft Unilever Cafe-Ba International overgenomen, een bedrijf dat ingrediënten produceert voor drankenautomaten in kantoren. Bij het bedrijf werken 360 mensen. De jaaromzet bedraagt ongeveer f 84 miljoen.

Gouda Vuurvast

GOUDA - Gouda Vuurvast, fabrikant van vuurvaste materialen voor hoge-temperatuurovens voor de aluminium-industrie, de vuilverbranding, de chemische en de staalindustrie, heeft uit het Midden-Oosten een grote order ontvangen. Het gaat om de levering van de bemetseling voor een anodebakoven aan

In het kort

een aluminiumproducerend bedrijf ter waarde van f 14 miljoen, waarbij Gouda Vuurvast de montage en het toezicht daarop eveneens voor haar rekening neemt.

Mogen

LEIDEN - De Leidse onderneming Mogen, die zich bezighoudt met plantenbiotechnologie, heeft over het eerste halfjaar een verlies geleden van f 1,8 miljoen. In de eerste helft van vorig jaar bedroeg het verlies f 1,6 miljoen. De directie is echter hoopvol over een verbetering van de resultaten vanaf 1990. Zo heeft Mogen in het afgelopen halfjaar de eerste inkomsten behaald uit contractresearch voor derden.

Dokwerkers

LONDEN - De dokwerkers van Liverpool, die bleven staken toen hun vakbond vorige week een landelijke havenstaking na drie weken afblies, hebben maandag na stemming besloten ook weer aan het werk te gaan. Op 10 juli gingen ruim 6000 dokwerkers in 60 havens in staking, uit protest tegen de afschaffing door de regering van de regeling waarin de werkgelegenheid voor altijd werd gegarandeerd. De havenwerkers van Liverpool besloten het werk te hervatten nadat de werkgevers hadden gedreigd hen te ontslaan.

Cao stukgoed

ROTTERDAM - Ruim 80 procent van de leden van de Vervoersbond FNV bij de stukgoedbedrijven in de haven van Rotterdam steunt het onderhandelingsresultaat dat half juni tussen werkgevers en bonden werd bereikt met betrekking tot een nieuw cao voor het stukgoed. Met de omvangrijke steun van de leden van de Vervoersbond FNV - verreweg de grootste bond in de 3000 werknemers tellende stukgoedsector - is de nieuwe tweejarige cao een feit.

Winters

MAARHEEZE - Frisdrankenindustrie Winters in het Brabantse Maarheeze is van plan 80 van de 170 arbeidsplaatsen te schrappen. De licentie voor het bottelen van 7-Up gaat in september over naar Vrumona in Bunnik, waardoor de productie van Winters met zo'n 40 procent zal teruglopen. De directie heeft voor de betrokken werknemers een sociaal plan opgesteld, dat onder meer voorziet in hulp bij het vinden van een andere baan. De Industriebond FNV heeft grote bezwaren tegen de inkrimping.

VastNed

BREDA - Het onroerend-

goedfonds VastNed heeft in de eerste helft van dit jaar een nettowinst behaald van f 6 miljoen, de helft meer dan de f 4 miljoen van dezelfde periode vorig jaar. Per aandeel daalde de winst echter licht van f 4,14 tot f 4,12 als gevolg van de plaatsing van bijna 300.000 nieuwe aandelen.

Toyota

JOHANNESBURG - Het Japanse autoconcern Toyota heeft in zijn drie vestigingen in Zuidafrika 3500 zwarte werknemers ontslagen, zo is maandag in Johannesburg bekendgemaakt. De werknemers bleven staken nadat ze op grond van een rechterlijk uitspraak maandag weer aan het werk hadden moeten gaan. Vorige week zijn er in de Zuidafrikaanse auto-industrie enkele wilde stakingen uitgebroken naar aanleiding van de lopende cao-onderhandelingen.

Nedap

GROENLO - Nedap (elektronische bewakings- en detectiesystemen) heeft in de eerste helft van dit jaar resultaten behaald die „ruimschoots tot tevredenheid” stemden, en de onderneming handhaaft voor geheel 1989 de verwachting dat omzet en winst verder zullen stijgen. De winst vóór belastingen steeg in de eerste zes maanden van f 2,9 miljoen tot f 4,3 miljoen, de bedrijfswinst van f 3,1 miljoen tot f 4,9 miljoen en de omzet van f 32 miljoen tot f 42,7 miljoen.

Twee serieuze kandidaten voor overname Oisterwijk

OISTERWIJK (ANP) - Er zijn twee serieuze kandidaten voor overname van de onlangs failliet verklaarde werkmatschappij Meubelfabriek Oisterwijk BV uit Oisterwijk. De twee potentiële kopers, wiens namen in het belang van de onderhandelings geheim worden gehouden, hebben nog deze week een gesprek met de curator in het faillissement, de Tilburgse advocaat mr. J. Veldman.

Dit bleek gisteren tijdens een besloten personeelsbijeenkomst van Meubelfabriek Oisterwijk in Oisterwijk. In de beginfase van de onderhandelingen met de twee potentiële kandidaten is het nog onduidelijk of de mogelijke overname ook de 85 ex-werknemers betreft.

Volgens curator Veldman hebben de twee potentiële kopers „vooralnog alleen interesse getoond in het produkt”. Hij sluit echter niet uit dat, mocht het tot een overname komen, het merendeel van de werknemers mee kan naar de nieuwe eigenaar.

Op vrijdag 28 juli vroeg de meubelfabriek op eigen verzoek haar faillissement aan. Daarbij gingen 85 arbeidsplaatsen verloren. De totale schuld bedraagt 13 miljoen gulden.

Vreemde valuta

De advieskoersen (aan- en verkoop-prijzen) voor buitenlandse bankpapieren vandaag geldend in Amsterdam:	
Amerikaanse dollar	2,09 - 2,21
Engelse pond	3,34 - 3,58
Canadese dollar	1,77 - 1,89
Duitse mark (100)	110,50 - 114,50
Ierse pond	2,87 - 3,12
Austr. dollar	1,58 - 1,70
Jap. Yen (10.000)	151,00 - 156,00
Ned. lire (10.000)	15,00 - 16,40
Ital. lire (100)	5,22 - 5,52
Portugez. esc. (100)	1,27 - 1,45
Frans. fr. (100)	31,95 - 34,45
Zwitserse fr. (100)	128,35 - 133,35
Nieuwe kroon (100)	31,85 - 34,35
Denem. kroon (100)	29,50 - 32,00
Oostenr. kroon (100)	27,75 - 30,25
Spaanse pes. (100)	15,70 - 16,30
Swaze pes. (100)	1,73 - 1,88
Fin. drachme (100)	1,20 - 1,40
Fin. mark (100)	48,50 - 51,50
Indon. rupiah (100)	0,05 - 0,20
Jongl. dinar (100)	0,61 - 0,81
Zuidafr. rand	0,10 - 0,17
Indon. rupiah (100)	2,3315 - 2,3365

Beurs Amsterdam

Dinsdag 8 augustus

Actieve aandelen noteringen 16.30 uur.		7/8	8/8
Aegon	f 109,60	f 111,00	
Ahold	f 131,60	f 132,90	
Akzo	f 146,70	f 148,00	
ABN	f 45,90	f 46,50	
Alenta	f 163,30	f 163,10	
Amey	f 51,40	f 51,80	
AMRO	f 93,10	f 95,00	
Bols	f 155,00	f 155,00	
Borsumij-Wehry	f 131,00	f 129,00	
Bühmann Tett.	f 69,50	f 70,10	
CSM NRC	f 73,00	f 72,50	
DAF	f 55,00	f 55,40	
Dordt. Petr.	f 266,50	f 266,80	
DSM	f 128,80	f 130,00	
Elsevier	f 79,90	f 80,50	
Fokker	f 47,70	f 47,80	
Gist Brocades	f 34,20	f 34,30	
Heineken	f 134,90	f 134,20	
Hoogovens	f 113,10	f 113,70	
Hunter Douglas	f 120,00	f 121,00	
Inter. Muller	f 102,00	f 104,00	
KBB nrc	f 79,40	f 81,20	
KLM	f 55,00	f 55,50	
KNP	f 58,30	f 58,40	
Kon. Olie	f 147,30	f 147,00	
Nat. Nederlanden	f 69,30	f 69,40	
NMB	f 268,20	f 272,50	
NedLloyd Groep	f 93,10	f 94,60	
Nijverdal-T. Cate	f 96,50	f 97,80	
Océ-v.d. Grinten	f 307,00	f 309,00	
Pakhoed Holding	f 134,90	f 134,50	
Philips	f 42,40	f 42,80	
Robeco	f 111,00	f 111,90	
Rodamco	f 159,80	f 160,00	

Rolinco	f 110,20	f 111,10
Rorento	f 62,20	f 62,00
Stork	f 37,30	f 37,30
Unilever	f 152,30	f 152,60
VNU	f 99,60	f 101,20
VOC	f 46,10	f 46,50
Wessanen	f 96,00	f 97,70
Wolters-Kluwer	f 51,40	f 51,60
Handel, ind., div. noteringen 16.15		
Aalberts	f 49,90	f 49,00
ACF Holding	f 48,50	f 48,50
Ahrend Groep	f 297,00	f 302,00
Aldollar	f 21,50	f 21,50
Amro All in Fund	f 92,40	f 92,60
Amro OGF	f 153,70	f 0,00
Asian Tiger Fund	f 62,10	f 60,80
BAM Holding	f 495,00	f 500,00
Boer Winkel	f 57,00	f 57,00
Bogamij	f 115,50	f 115,00
Boskalis	f 12,70	f 12,55
Center Parcs	f 62,70	f 62,30
CVG	f 116,50	f 117,50
Dorp Groep, Van	f 51,00	f 51,00
Econosto	f 264,00	f 264,00
EMF Rentfond	f 66,40	f 66,50
EOE Dutch	f 334,00	f 338,00
Flexifit	f 402,00	f 404,00
Furness	f 77,50	f 77,60
Gamma Holding	f 125,80	f 127,70
Gettonia	f 82,00	f 82,00
Gettonia	f 27,40	f 27,30
Groisch	f 148,00	f 148,50
GTT Holding	f 186,00	f 186,00
Hagemeyer	f 101,50	f 102,20

HCS Technology	f 16,20	f 16,40
Holec	f 34,70	f 34,60
Hoek	f 185,00	f 186,00
HGB	f 228,50	f 229,00
Holl. Pac. Fund	f 114,60	f 115,40
IHC Caland	f 33,00	f 34,00
Industr.-My	f 231,00	f 231,00
Maas Beheer	f 86,80	f 87,70
Mediosch	f 55,20	f 54,00
Medicopharma	f 79,30	f 78,50
Multihouse	f 79,30	f 78,50
NIBA 'A'	f 575,00	f 577,00
NBM Amstelland	f 21,10	f 20,90
NKF Holding	f 35,40	f 35,40
NMB Opl. Fonds	f 372,00	f 378,00
NMB Rente-groei F.	f 104,20	f 104,10
Norit	f 936,00	f 932,00
NPM	f 39,90	f 40,00
Nutricia VB	f 73,00	f 73,00
OAMF	f 14,30	f 14,30
OBAM	f 227,40	f 228,70
Oideift	f 199,00	f 200,00
Orco Bank	f 0,00	f 0,00
OTRA	f 51,40	f 51,40
Pirelli	f 76,30	f 76,30
Rabo ODF	f 51,10	f 51,50
Rabo OIF	f 51,40	f 51,40
Reesink	f 74,40	f 74,50
Rentalaent	f 1364,00	f 1364,00
Samas	f 31,50	f 31,50
Sarakreek	f 74,50	f 74,50
Sphinx	f 131,00	f 132,00
Stad Rotterdam	f 158,00	f 161,00
Telgraaf	f 457,50	f 460,00
Trans Eur. Fund	f 81,00	f 81,70
Tulip Computers	f 56,80	f 57,50

Twentsche Kabel	f 151,50	f 153,80	
Werto	f 67,00	f 67,40	
VIB	f 87,00	f 87,10	
Volker Stevin	f 63,50	f 63,50	
Volmac	f 53,30	f 54,30	
Vredestein	f 19,00	f 19,00	
VRG	f 68,50	f 70,30	
Wegener-Tijl	f 188,00	f 188,00	
Weerdhawe	f 214,80	f 214,50	
ANP-CBS-obligatie-index (1975 = 100)			
	7/8	8/8	
CBS-oblig. index	109,30	109,50	
Rendem. Staatslen.	6,99	6,97	
waarvan 3-5 jaar	7,00	7,00	
waarvan 5-8 jaar	6,97	6,95	
waarvan 5 langste	7,00	7,21	
Rendem. BNG-len.	7,20	7,19	
Rendem. Banklen.	7,21	7,21	
CBS-stemmingsindex (31-12-1987 = 100)			
	slot	10.15	11.15
Algemeen	195,50	196,30	197,00
Internation	200,80	202,00	202,00
Lokaal	194,50	195,30	196,10
Fin instell.	187,40	184,10	185,00
bank lenen	162,60	163,50	164,00
verzekering	163,10	163,60	164,10
instell. financie	204,70	205,50	206,20
industrie	193,50	194,20	195,00
transport/opsl	244,40	246,20	247,50

BRUIDSPAAR van de MAAND

Jack Helder en Theresa Laanstra

Zij zijn getrouwd vrijdag 16 juni jl. in het gemeentehuis te Zuidwolde (Dr.)

WIE TROUWT WIL OOK EEN BOEKENSCHAT

Daarom geeft de Vuurbaak een jaar gratis 'Vriendschap' cadeau aan het bruidspaar van de maand. Want Vrienden van De Vuurbaak zijn in de gelegenheid een bibliotheek op te bouwen voor heel hun leven. Niet alleen boeken over huwelijk en relatie, maar ook geloof, bijbelstudie en allerlei onderwerpen waarmee gereformeerde gehuwden en ongehuwden in aanraking komen. Vrienden krijgen aanzienlijke kortingen op nieuwe boeken en door hun lidmaatschap steunen zij onze uitgeverij. Daardoor hebben wij weer meer mogelijkheden om boeken voor en over geloof uit te geven. Over schat gesproken...

Natuurlijk kunt u Vriend van De Vuurbaak worden: voor f. 35,- per jaar ontvangt u informatie en kortingsbonnen (zonder koopverplichting) en kunt u ook uw boekenschat opbouwen! Voor meer informatie: Stichting Vrienden van De Vuurbaak, Postbus 404, 3770 AK Barneveld.

GRONINGEN * FRIESLAND * DRENTE * OVERIJSEL

douma assurantiën

wegalaan 5 groningen

Op huwelijksreis? Bel Douma Assurantiën, afd. reizen. Van een appartement op Ameland tot een kasteel in Frankrijk.

050-731333 tst. 15

's avonds 050-346884 G.J. Douma

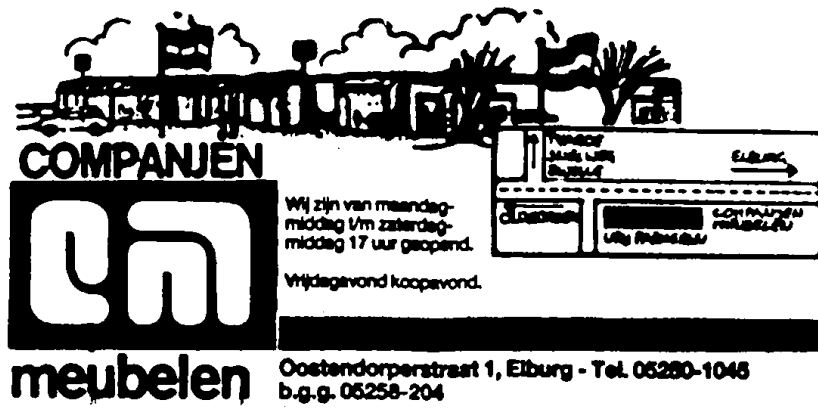
FLEVOLAND * UTRECHT * GELDERLAND * NOORD-HOLLAND

Wij zijn niet de grootste maar wel hebben wij een prachtige kollektie meubelen staan. U vindt bij ons grote keus in modern zowel als klassiek,

slaapkamers, woning- en bedtextiel. In lampen (ook halogeen) uitgebreid assortiment

Kortom, voor de complete inrichting naar

Wij zijn van maandag-middag 10 uur zaterdag-middag 17 uur geopend. Vrijdagavond koopavond.

Oostendorpstraat 1, Elburg - Tel. 05280-1046 b.g.g. 05258-204

ZUID-HOLLAND * ZEELAND * NOORD-BRABANT * LIMBURG

WONING INRICHTING

twigt

VOOR WONEN EN SLAPEN

TEL. 010-4506306

KANAALWEG 57-59 2903 LR CAPELLE AAN DEN IJSSEL

Bruidshuis Dokter-de Graaf

voor Bruid en Bruidegom romantisch en modieus

Oudestraat 62 8261 CS Kampen. Tel. 05202-13859

BIJ DRUKKERIJ BREDEWOLD VINDT U EEN UITGEBREIDE KOLLEKTIE

TROUWKAARTEN

IN VELE VORMEN, UITVOERINGEN EN STIJLEN! IEDERE BESTELLER VAN TROUWKAARTEN ONTVANGT BIJ ONS EEN WAARDEVOL FELICITATIEPAKKET!

STATIONSWEW 49, 8091 AB WEZEP TEL: 05207-3390

VOOR 'N EXCLUSIEVE

BRUIDSREPORTAGE

(zeg maar wat het kosten mag)

JL VAN DER WEIJ foto film video

Geldersesstraat 14 Geldermalsen tel. 03455-71515

kapsalon "hilda"

de spinde 2 7772 ha hardenberg tel. 05232 - 63816

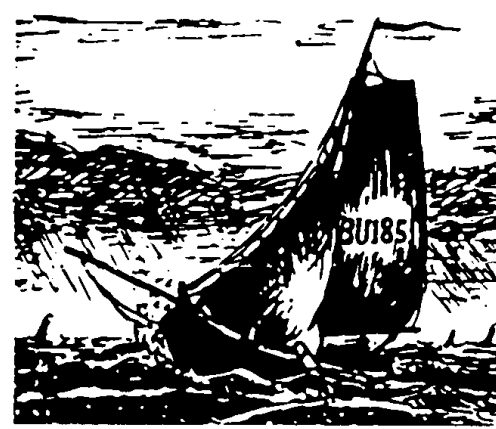
HOTEL-RESTAURANT "VAN GEENHUIZEN"

Haersolteweg 3, Dalfsen (Ov.), tel. 05293-1818

Wij staan klaar om uw bruiloften, vergaderingen, fondue-avonden en fam.-reunies te verzorgen. Voor passanten hebben wij één curlingbaan. Zaalcap. van 25 - 300 pers. Voor bruidsparen stellen wij een gratis kamer beschikbaar. De menukaart ligt voor u klaar (à la carte). Het restaurant is 's zondags gesloten.

Party Service

U heeft de ruimte, wij verzorgen uw feest

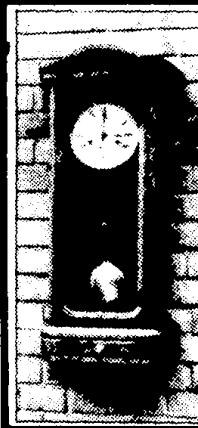

Restaurant de Mandemaaker

voor de culinaire fijnproever

SPAKENBURG KERKSTRAAT 103 TEL. 03499 - 81615

Zondags gesloten

Eiken laatjes, reguleur met datum aanduiding, rustige bim bamslag

juwelier van Helt

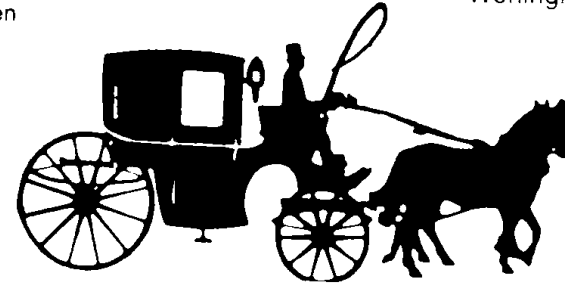
Havenstraat 9 - 3421 BS Oudewater - ☎ (03486) 2095

Koetsen, Jan Plezier en Paardetram kunnen zowel open als dicht en 's winters verwarmd worden.

Div. koetsen 4 pers. Koets 6 à 8 pers. Jan Plezier 14 pers. Paardetram plm. 22 pers. Arresteeren. Ook reclame opdrachten en Jubileë enz.

Burg. de Bruijlaan 13 - Zwijndrecht - Tel. 078-123294

Woninginrichting en Trouwkaarten

AD BAAR

Door heel Nederland

Wij hebben een originele manier om uw gasten na de bruiloft te bedanken.

Grote sortering bedankgeschenkjes

ARISTO Promotions

Boterdiep Z.z. 14, 9781 GN Bedum, Tel. 05900-13081 Fax 05900-15440

U ZIET WEL,

ALLE ADVERTEERDERS

STAAN KLAAR OM

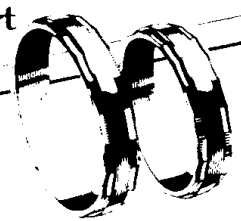
AANSTAANDE BRUIDSPAREN

EEN ONVERGETELIJKE DAG TE

BEZORGEN!

Desiree heeft de ring naar uw hart

Het speelse effect van een fraaie randbewerking. Vanaf 2 mm breed. In verschillende prijsklassen.

Desiree

1051-4 mm

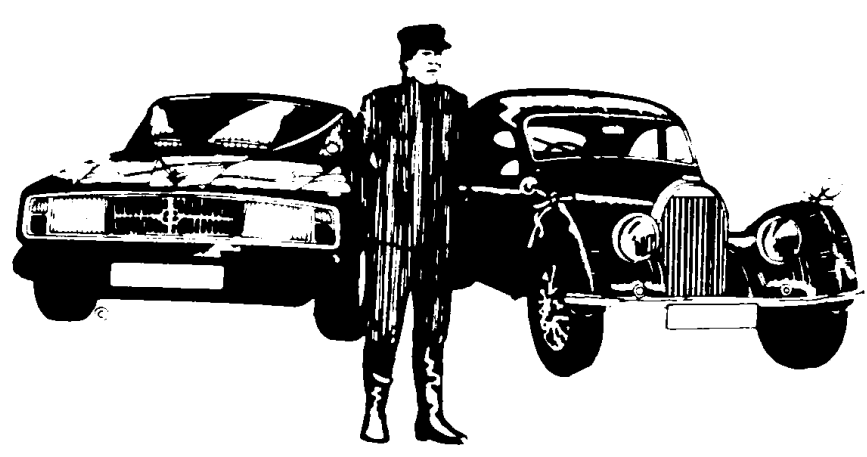
Uitzoeken op onze aparte verlovingsafdeling.

Op het graveren kunt u wachten.

Vrijdag koopavond Maandagmorgen gesloten

van Manen

Tel. 08385-12521 17205 Hoogstraat Hoek Brouwersstraat - Veenendaal

RESTAURANT KAMPANJE

Zalen voor bruiloften, jubilea etc. van 20-400 personen

Restaurant Kampanje Troelstrastraat 5 3371 VJ Hardinxveld-Giessendam Telefoon 01846-12613 Zondags gesloten

VAKKUNDIG

Zo mag u het verzekeringsadvies van een NVA-lid wel noemen

Johan de Witstraat 2 2902 HG Capelle a/d IJssel Postbus 50 2900 AB Capelle a/d IJssel Telefoon (010) 4 50 58 22

assurantiebedrijf

a. de kievit

makelaars in assurantien & pensioenadviseurs

Reeds meer dan 25 jaar een gevestigde naam in verzekeringen, financieringen, hypotheek en pensioen. Ook al bent u niet het BRUIDSPAAR VAN DE MAAND toch hebben wij een aardige attentie voor u. Stuur onderstaande bon in aan ASSURANTIEBEDRIJF A. DE KIEVIT antwoordnummer 257, 2900 VB Capelle aan den IJssel

naam: adres: postcode: woonplaats: telefoonnummer: